

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЕКОНОМІКО-ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ТРАНСПОРТУ
Кафедра «Іноземні мови»**

**С. А. ІСАЄНКО
А. О. ВОРНАЧЕВ**

АНГЛІЙСЬКА МОВА НАУКОВОГО СПІЛКУВАННЯ

**Методичні рекомендації щодо проведення практичних занять
і самостійного опрацювання навчального матеріалу.
Для студентів освітнього ступеня «Магістр»
усіх спеціальностей денної форми навчання**

Б./N. 1046

Київ 2014

Ісаєнко С.А., Ворначев А.О.

Англійська мова наукового спілкування: Методичні рекомендації щодо проведення практичних занять і самостійного опрацювання навчального матеріалу. Для студентів освітнього ступеня «Магістр» усіх спеціальностей денної форми навчання / С.А. Ісаєнко, А.О. Ворначев. – К.: ДЕТУТ, 2014. – 81 с.

Методичні рекомендації розроблено відповідно до Робочої навчальної програми «Англійська мова наукового спілкування».

Навчальні матеріали цієї методичної розробки мають на меті ознайомити студентів із особливостями наукового спілкування англійською мовою і англомовних наукових «продуктів» (статей, тез, доповідей, наукових звітів тощо). Тренувальні та контрольні завдання спрямовані на формування у студентів освітнього ступеня «Магістр» навичок складання основних особистих і найбільш поширених наукових документів англійською мовою. Тексти методичної розробки є професійно орієнтованими за характером, висвітлюють міжкультурні особливості наукового спілкування у різних країнах світу (на наукових конференціях, симпозіумах тощо).

Методичні рекомендації розглянуто та рекомендовано до друку рішенням кафедри ІМ ДЕТУТ (протокол № 4 від 17 листопада 2014 р.), методичної комісії факультету УЗТ (протокол № 2 від 17 листопада 2014 р.).

Укладачі: *С.А. Ісаєнко*, к. пед. н., доцент кафедри іноземних мов Державного економіко-технологічного університету транспорту

А.О. Ворначев, к. ф. н., доцент кафедри іноземних мов Державного економіко-технологічного університету транспорту

Рецензенти: *Т.О. Мизин*, к.ф.н., доцент кафедри іноземних мов природничих факультетів Інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка

С.В. Гурінчук, к. і. н., доцент кафедри іноземних мов Державного економіко-технологічного університету транспорту

З М І С Т

ПЕРЕДМОВА	4
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ. LESSONS 1-13	5
Lesson 1	8
Lesson 2	11
Lesson 3	13
Lesson 4	16
Lesson 5	19
Lesson 6	22
Lesson 7	26
Lesson 8	29
Lesson 9	31
Lesson 10	32
Lesson 11	34
Lesson 12	37
Lesson 13	40
ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ СТУДЕНТІВ. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ АУДИТОРНОЇ РОБОТИ	41
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ СТУДЕНТАМИ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ. INDIVIDUAL AUTONOMOUS TASKS 1-12	42
Assignments # 1 -12	43
Tests # 1-7	48
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ТА ТЕСТІВ ...	64
ДОДАТКИ	65
ЛІТЕРАТУРА, РЕКОМЕНДОВАНА СТУДЕНТАМ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ	81
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	81

ПЕРЕДМОВА

Інтеграція системи вищої освіти України до світового та європейського освітнього простору формує соціальне замовлення на нові підходи до оцінювання якості професійної підготовки фахівців, об'єктивно детермінує застосування у навчально-виховному процесі сучасних дидактичних концепцій, спрямованих на підготовку висококваліфікованих професіоналів і на розкриття їхнього творчого потенціалу. Динамічні зміни в українському суспільстві, породжені процесами глобалізації, інтеграції і диверсифікації у світі, актуалізували проблему якісної підготовки наукових кадрів країни, оскільки саме їм у життєвих реаліях сьогодення належить приймати оптимальні рішення щодо забезпечення прогресу вітчизняних наукових пошуків.

Мета вивчення навчальної дисципліни «Англійська мова наукового спілкування (далі – АМНС)» полягає, перш за все, у формуванні у студентів освітнього ступеня «Магістр» необхідної комунікативної спроможності в сферах професійного та ситуативного спілкування в усній і письмовій формах, навичок практичного володіння англійською мовою у різних видах мовленнєвої діяльності в обсязі тематики, зумовленої професійно-науковими потребами оволодіння фаховою інформацією через іншомовні джерела. Ця мета передбачає застосування професійно орієнтованого підходу до навчання, який став загально визнаним і обов'язковим для немовних вищих закладів освіти і є основою опанування студентами англійської мови, орієнтованої на роботу науковця за обраним фахом. Згідно з Програмою навчальної дисципліни АМНС завданнями її опанування визначено такі:

- забезпечити подальший розвиток продуктивних мовленнєвих навичок, а також розвиток навичок читання (ознайомчого, переглядового, пошукового, аналітичного тощо) й академічного письма;
- оволодіти специфікою лексико-граматичних і лінгвостилістичних засобів, які забезпечують можливість читати, перекладати і розуміти тексти наукового та фахового змісту;
- розширити, систематизувати й узагальнити знання лексики наукової сфери обігу;
- оволодіти фразеологією та ідіоматичними виразами фахового спрямування, що дасть можливість працювати з неадаптованою оригінальною науково-фаховою літературою;
- оволодіти термінами та термінологічними сполученнями для реалізації наукової комунікації;
- сформуванню вміння адекватної передачі висловлювання і думки автора під час перекладу та одержання і передачі іншомовної наукової інформації за фахом;
- сформуванню вміння ведення бесіди з наукових і професійно-орієнтованих тем англійською мовою.

Реалізація зазначених завдань у процесі вивчення «Англійської мови наукового спілкування» реалізується через взаємодію усіх видів мовленнєвої діяльності з урахуванням етапу навчання, ситуативно-рольової обумовленості мовного спілкування. Зміст програми «Англійська мова наукового спілкування» охоплює науково-професійний та академічний зміст; ситуативний зміст; прагматичний зміст. Зміст програми АМНС спрямований на формування професійних комунікативних компетенцій, що є необхідними для виконання завдань, пов'язаних із навчанням та зі специфічністю поля майбутньої наукової діяльності.

Дана методична розробка містить навчально-методичні матеріали, необхідні для

проведення практичних занять з навчальної дисципліни «Англійська мова наукового спілкування» (13 уроків на 26 академічних годин, із розрахунку матеріали 1 уроку на 1 практичне заняття) і для самостійного опрацювання студентами ОС «Магістр» денної форми навчання усіх спеціальностей навчального матеріалу, критерії оцінювання різних видів навчальної діяльності студентів з опанування змісту зазначеної навчальної дисципліни, додатки. Студентам пропонується також перелік літератури для самостійного опрацювання і приклади контрольних завдань (тестів).

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Ефективна робота над іншомовним матеріалом вимагає системності, тому дані методичні рекомендації побудовані із максимально доцільним застосуванням принципу аналогічності. Кожна навчальна «порція» завдань – урок / Lesson – містить навчальний матеріал, спрямований на опрацювання лексико-семантичних особливостей англомовної наукової і науково-технічної літератури, активізацію граматичної компетенції та рецептивно-репродуктивних мовленнєвих навичок, розвиток навичок ознайомчого та переглядового читання, розвиток навичок аналітичного читання і продуктивних мовленнєвих навичок та завдань, спрямованих на утворення і розвиток у студентів індивідуального досвіду проведення пошукової навчально-дослідницької діяльності.

Дана навчально-методична розробка охоплює навчальні теми, вивчення яких передбачено програмою опанування дисципліною «Англійська мова наукового спілкування», а саме:

	Лексико-семантичні особливості наукового тексту	Граматичні особливості наукового тексту	Опрацювання текстових матеріалів наукового характеру	Реферування та анотування наукового тексту	Підготовка до участі у міжнародній конференції, симпозіумі
Lesson 1	Термін як основа науково-технічного стилю	Словотвір. Simple Tense Group. Active and Passive	Describing the structure	Expressing opinions	Conference Participants (Lexis)
Lesson 2	Скорочення у науково-технічних текстах	Simple Tense Group. Active and Passive	Answering the questions	Rendering into Ukrainian	---
Lesson 3	Термін як основа науково-технічного стилю	Progressive Tense Group. Active and Passive	Asking the questions	Rendering into English / Ukrainian	Conference Lexis
Lesson 4	Переклад інтернаціональних і псевдоінтернаціональних слів	Словотвір. Progressive Tense Group. Active and Passive	---	Rendering into English / Ukrainian. Summary	---
Lesson 5	Лексичні відповідники і контекст	Словотвір. Perfect Tense Group. Active and Passive	Answering the questions	Rendering into English. Summary	---

Lesson 6	Неологізми та безеквівалентна лексика	Словотвір. Perfect Tense Group. Active and Passive	---	Rendering into English. Summary	Preparing a report / an article
Lesson 7	Реферативний і анотаційний переклад	Active and Passive	Making a synopsis	Summary. Describing scientific instruments for a research	Conference Lexis
Lesson 8	Анотація. Специфіка оформлення «продуктів» науково-дослідної роботи	Active and Passive	---	Summary. Describing scientific instruments for a research	Conference Lexis
Lesson 9	Анотація. Специфіка оформлення НДР (ІМ)	Sequence of Tenses. Indirect Speech	---	Describing scientific instruments for a research	---
Lesson 10	Тренування в оформленні «продуктів» НДР (ІМ)	Modal Verbs	---	Describing scientific instruments for a research	---
Lesson 11	Тренування в оформленні «продуктів» НДР (ІМ)	Modal Verbs. Subjunctive Mood	---	---	Preparing a report / an article
Lesson 12	Тренування в оформленні «продуктів» НДР (ІМ)	Subjunctive Mood. Non-Finite Forms of the Verb	---	---	Preparing a report / an article
Lesson 13	Тренування в оформленні «продуктів» НДР (ІМ)	Revision	---	---	Presenting one's own scientific research

Усі завдання (exercise – Ex.) у методичній розробці мають наскрізну нумерацію (окремо для практичних занять і для самостійного опрацювання студентами). У кінці кожного уроку (Lesson) зазначено завдання для самостійного виконання студентами у позанавчальний час (Assignments), причому чітко вказано чи необхідно виконати завдання усно (orally) чи певне завдання або тест передбачені у розробці для письмового виконання (in written) студентами.

Починаючи з другого уроку (Lesson 2) для викладача зазначено, які завдання рекомендуються авторами методичної розробки до обов'язкової перевірки перед тим, як переходити до вивчення наступної «порції» змісту навчальної дисципліни.

Завдання Individual Autonomous Tasks спрямовані на формування і розвиток продуктивних мовленнєвих умінь у студентів, дає можливість студентам виявити свої творчі здібності при пошуку та доборі інформації, уміння формулювати та відстоювати свої думки англійською мовою за темою, яка вивчається. Виконання цих завдань вимагає від студентів вияву пошукових навичок і дослідницьких умінь, тому воно розглядається укладачами як навчально-дослідне завдання та оцінюється відповідно до критеріїв і шкали оцінювання завдань такого типу.

Навчально-методична розробка містить 7 Тестів, які охоплюють основний вокабуляр (лексеми) і граматичні явища, що найчастіше задіюються у текстах наукового спрямування, при складанні різних наукових документів і вимагають повторення і застосування знань про специфічні особливості оформлення «продуктів» науково-дослідної роботи:

	Уроки, матеріал яких перевіряється завданнями тесту
Test # 1	Lessons 1-4
Test # 2	Lessons 5-6
Test # 3	Lesson 7

Test # 4	Lesson 8
Test # 5	Lesson 9
Test # 6	Lessons 10-11
Test # 7	Lesson 12

Виконання контрольних тестових завдань дає можливість оцінити ступінь засвоєння студентами навчального матеріалу. Оцінюються освітні досягнення студентів за критеріями, поданими у відповідному розділі даної розробки.

Lesson 1

1. Лексико-семантичні особливості наукового тексту: Термін як основа науково-технічного стилю
2. Граматичні особливості наукового тексту: Словотвір. Simple Tense Group. Active and Passive

Ex. 1. Define which of the following are terms, give their Ukrainian equivalents:

- a)** urban organization, enclosed space, accessory activities, urban functions, ground floor, residence, storage room, vertical transportation, stairs, escalator, vertical conveyer belt system, multifunctional centre, regular hourly intervals, operation, competitiveness, works;
- b)** city-to-city service, network, regular hourly intervals, route, high speed diesel trains, advanced passenger train, electric motors, gas turbines, existing track, curves, electric service, European record, frequency speed, long distance, combined activities, International Union of Railways, Trans-Europe-Express network, freight service, trading nations, technical innovations, legislation, timetabling, traffic congestion

Ex. 2. Pair the prefix with the proper group of words, translate into Ukrainians:

- Ir - :** order, advantage, connect, like, continue;
- dis - :** regular, responsible, respective, relative;
- il - :** go, stand, take, estimate;
- un - :** mature, mutable, personal;
- im-:** legal, literate, legitimate;
- under - :** usual, popular, equal, written;
- non - :** complete, dependant, ability, expensive, effective;
- in - :** metallic, magnetic, ferrous, productive, breakable

Ex. 3. Give a linguo-historical explanation of such interconnected pairs of words:

city - urban, village - rural, man - human, citizen - civil, iron - ferrous, heat - thermal, mind - mental

Ex. 4. Change the structure of the following statements without changing their meaning. Use the expressions: *be famous for; be distinguished for; be known for; be associated with*:

1. Bohr made an outstanding contribution to science.
2. Feynman gave a well-known course of lectures.
3. Mendeleev discovered the Law of Periodicity.
4. Columbus discovered America.
5. Dickens wrote many world-famous novels.
6. Rutherford held distinguished research.
7. Copernicus developed his famous hypothesis.

Ex. 5. Translate into English using the expressions *be famous for; be distinguished for; be known for; be associated with*:

1. Марія Кюрі відома тим, що винайшла радій.
2. Фарадей знаменитий тим, що він сформулював закон електромагнітної індукції.
3. Едісон відомий як винахідник фонографа.
4. Наше місто відоме своїми історичними пам'ятками.

Ex. 6. Insert the verbs *attend* and *visit*:

1. All children over six must ... school.
2. Did you this exhibition last week?
3. During my stay in Prague I ... many places of interest.
4. Will you ... your friend tomorrow?
5. Many foreign tourists ... our country every year.
6. Who is going to ... the next lecture in philosophy?
7. Who ... the meeting?
8. Did you ... the English classes last year?
9. Do you regularly ... your English classes?
10. Did you ... your colleague in the hospital yesterday?

Ex. 7. Insert the verbs *advise* or *consult*:

1. The problem you are investigating is very difficult. Did you ... your scientific adviser on this

point? What did he ... you? 2. Who ... to use this method? 3. He had to ... the reference book. 4. I ... my doctor. He ... me to go to the Black Sea shore. 5. Did your scientific supervisor ... you to make a report at the conference? 6. Do you need to ... a dictionary when translating a text from English into Ukrainian? 7. Does the doctor ... you to take your leave now? 8. Are you going to ... your scientific supervisor on how to do this?

Ex. 8. Translate into Ukrainian, paying attention to the parts in italics:

1. The First British Conference on Globalization *was held* in Brighton *under the presidency* of Dr Sanders, *chief scientific adviser* to the Ministry of Economy. 2. It was truly an *international gathering*, for of 470 delegates *nearly one-quarter* came from fourteen countries *overseas*. 3. The conference consisted of ten *successful* sessions devoted to important *present-day* problems in global economy and their possible solutions. 4. Each session began with an introductory *paper by an authority on the subject under discussion*. 5. The *main speakers* were allowed up to forty minutes *to develop their subject* and the *subsequent speakers* up to fifteen minutes. 6. The *arrangements for simultaneous translation* were excellent. 7. *Pre-prints* of the main congress reports *were available* to the *participants* before the meetings. 8. The morning of that day *was given over to research reports* on new marketing technologies and *innovations*. 9. At the *final session attention was directed* to the problems involved in *translating research into practice* and introducing prospective global marketing *techniques*. 10. *In all*, more than fifty papers and reports were presented from the *research departments* of *official* institutions of economy and industrial firms as well as from individuals, including *a number* from Holland, Germany and Italy. 11. There was an exhibition of modern books *dealing with* all aspects of economy.

Ex. 9. Insert the right word: last or latest:

1. My aim is to acquaint the reader with the ... discoveries in our field of research. 2. The ... chapter of my thesis is devoted to the experimental technique. 3. The introductory discussion is concerned with the ... types of polymer forming reactions. 4. The summary is given at the ... two pages. 5. The second chapter deals with the ... models of apparatus. 6. This is the ... model received by our laboratory.

Ex. 10. Insert the right word: subject; object or subject matter:

1. This is an excellent collection of articles on diverse ... 2. The ... of my paper is to present the basic ideas of the theory in question. 3. The author treats a great variety of ... 4. The ... of the book is of major importance. 5. All the ... dealt with in this book are regularly reviewed in scientific journals. 6. The ... of my thesis is arranged in the following way. 7. The ... of the essay is to give some idea about analogue computers. 8. The ... of this book falls into two sections. 9. The ... is to investigate this particular problem. 10. The ... of this book is to analyze the character of the brain activity.

Ex. 11. Choose the correct word from those in the brackets:

1. He can read English (a little; a few). 2. Let him think (a little; a few). 3. Last year I was to (a little; a few) lectures of this professor and liked them very much. 4. We spent (a little; a few) days in the country and then came back to town because the weather was bad. 5. You know (a little; a few) German, don't you? 6. You know (a little; a few) words in German, don't you? 7. There were not many high buildings in this district (a little; a few) years ago. 8. If you think (a little; a few), you will remember the rule and translate the sentence correctly. 9. My brother will come to Kyiv in (a little; a few) days.

Ex. 12. Choose the variant that is closest in meaning to the original sentence: used to do

smth describes habits, regular activities in the past that no longer exist now; *be used to doing smth* means «have a habit», «be accustomed to».

1. John used to travel a lot.

- a) He travelled a lot in the past, now he doesn't. b) He is accustomed to travelling.

2. Doris isn't used to working so hard.

- a) In the past she worked very hard but now she doesn't.
b) She isn't in the habit of working so hard.

3. Marilyn is used to this climate.

- a) Marilyn is accustomed to this climate. b) In the past Marilyn liked this climate.

4. These students are used to studying for exams in the library.

- a) They always study for exams in the library. b) In the past they went to the library to study.

5. He used to visit night clubs every other day.

- a) He still visits night clubs every other day. b) He doesn't visit night clubs any more.

6. Tom is used to this hard work.

- a) Tom is accustomed to this hard work. b) In the past Tom liked this hard work.

Ex. 13. Read the text and answer the questions:

The article I'm going to speak about was first published in the "Mathematical Research" by Kyiv University Press in 1999. It is written by a leading authority in my field of science, Prof. N. Ivanenko. The article consists of four sections. The purpose of the article is to acquaint the reader with the work carried on and the data obtained in the field of mathematics. Reference is made to foreign and Ukrainian scientists. As the article is on the subject I'm greatly interested in I read it with pleasure. I think it will be extremely interesting and useful to my colleagues who take interest in research of this kind. It is profusely illustrated with diagrams and graphs.

1. When and where was the article first published? 2. Who is the author of it? 3. What is the purpose of the article? 4. To whom is reference made? To whom will it be interesting and useful? 5. In what way is the article illustrated?

Ex. 14. Read the text and answer the questions:

This book presents a collection of articles which originally appeared in «Scientific American» and «Physical Review». Almost all the authors of the articles work in the United States of America. They are experts in different fields of science and technology. The book is addressed both to professional scientists and interested laymen. The book consists of two parts devoted to semiconductors and electronics. Such subjects as biophysics and space medicine have been excluded.

1. To whom is the book addressed? 2. What country do the authors come from? 3. In what journals did the articles originally appear? 4. How many parts does the book contain? 5. What subjects does the book deal with? What subjects were excluded from it?

Ex. 15. Answer the following questions:

- I.**
1. Are you a postgraduate student?
 2. Are you taking your postgraduate course now?
 3. When are you going to take your exam in English?
 4. Who is your scientific adviser (supervisor)?
 5. Have you got any publications on the subject under study?
 6. When are you supposed to uphold the thesis?
 7. What academic degree do you expect to get?
- II.**
1. In what field do you carry on your research?

2. Are you a theoretician or an experimentalist?
3. What problems do you investigate?
4. Do you carry on your research individually or in a team?
5. What is the object of your investigation?
6. What methods do you employ in your work?
7. What do you do with the data you obtain?
8. According to what principles do you analyze the results?

- III.**
1. Did you take part in a scientific gathering last year?
 2. Was it a national or an international congress (conference; symposium)?
 3. When and where was it held?
 4. How long did this congress (conference; symposium) last?
 5. What was the subject of discussion?
 6. Did you or any of your colleagues make reports at this congress?
 7. Was your report a success?
 8. Was it discussed afterwards?
 9. Were there any discussion of general interest held during this congress?
 10. What was your general impression of the congress (conference; symposium)?

Ex. 16. Put questions to the words in italics. Mind the place of the prepositions:

1. The book consists of *ten chapters*. 2. The article acquaints us with *the latest developments*. 3. The volume consists of *eight essays*. 4. Dr. Priestly is working at *a new invention*. 5. Reference is made to *analogous research in other countries*. 6. Dr. Brown is interested in *the latest research in the field of economy*. 7. My friend congratulated me on *obtaining these data*. 8. The book is written by *Prof. Smith*. 9. The work is carried on by *professional scientists*. 10. The work is carried on with *microelectrodes*.

Assignments #1: Ex. 15 (I, II, III), 16 (orally, Lesson 1);

Ex. 1-6 (in written, Individual Autonomous Tasks)

Lesson 2

1. Лексико-семантичні особливості наукового тексту: Скорочення у науково-технічних текстах
2. Граматичні особливості наукового тексту: Simple Tense Group. Active and Passive

Assignments' checking

1. Ex. 15. Answer the questions
2. Ex. 16. Put questions to the words in italics
3. Collect written assignments #1

Ex. 17. Determine which of the following expressions are terms, give their Ukrainian equivalents:

a) human knowledge, traffic, native land, inventor, tractive power, major opportunity, development, customer focused service industry, main line, public sector culture, private sector companies, freight transport, viaduct, goods yards, manual labour, substation, prefabricated parts, direct connection, rolling stock, density, engineering structure;

b) customer choice, train operators, stock market, subsidies, monopoly provider, railway infrastructure, pricing structure, indices, precise sum, capital works, suppliers, financial constraints, trading relationship, track access, increased efficiencies, hand tools, compressed air, reinforced concrete, erection, carrying capacity

Ex. 18. Read the text and answer the questions:

Modern Passenger Service

In Britain a network of city-to-city services operates at speeds of up to 100 mph (161 km/h)

and at regular hourly intervals, or 30 minute's intervals on such routes as London to Birmingham. On some lines the speed is soon to be raised to 125 mph (201 km/h) with high speed diesel trains whose prototype has been shown to be capable of 143 mph (230 km/h). With the advanced passenger train (APT) now under development, speeds of 150 mph (241 km/h) are envisaged. The Italians are developing a system capable of speeds approaching 200 mph (320 km/h) while the Japanese and the French already operate passenger trains at speeds of about 150 mph (241 km/h). The advanced passenger train will be powered either by electric motors or by gas turbines, and it can use existing track because of its pendulum suspension which enables it to heel over when travelling round curves. With stock hauled by a conventional locomotive, the London to Glasgow electric service holds the European record for frequency speed over a long distance. When the APT is in service, it is expected that the London to Glasgow journey time of five hours will be reduced to 2.5 hours. In Europe a number of combined activities organized through the International Union of Railways included the Trans-Europe-Express (TEE) network of high-speed passenger trains, a similar freight service, and a network of railway-associated road services marketed as Eurobus.

1. At what speeds does a network of city-to-city services operate in Britain? 2. What speeds are now envisaged with the advanced passenger trains? 3. What system are the Italians developing? 4. What trains do the Japanese and the French already operate? 5. Why can the advanced passenger train use existing track?

Ex. 19. Read the text and answer the questions:

The UK Experience in the Privatization of Railway Industry

The privatization of Britain's railways offers a major opportunity for European suppliers to contribute to the development of a customer focused service industry, which has the potential for growth. Privatization has radically changed the nature of the railways in Britain. Previously, the main line railway was a monolithic vertically integrated organisation, institutionalised within public sector culture with all its characteristic functional and financial constraints. Now this major service industry consists of a number of private sector companies which have brought core business focus to the delivery of rail passenger and freight transport in Britain. Trading relationships are formalised within a legal framework backed by the 1993 Railways Act. This framework includes the capping of principal passenger fares and a reducing level of public subsidy: for Railtrack, track access fees chargeable to the passenger train operating companies are on a downwards ratchet, ensuring they decrease in real terms each year, known as the (RPI-X) formula. In turn, this means that Railtrack is seeking increased efficiencies from its suppliers. The framework requires the new companies in the industry to be customer focused, innovative and value conscious. The pressures of customer choice and competition, combined with industry regulation, should combine to deliver services of defined quality at lowest net cost. Britain now has the opportunity to reverse the decline in rail's market share. By improving performance and providing services for which customers will pay, the new railway industry can prosper. The new structure has provided the platform for a value based operation which will make best use of public subsidies, by linking such payments to services which are principally paid for by customers at the point of delivery. Railtrack is the owner of rail infrastructure in Britain. Railtrack is no longer a government-owned company, having been hosted on the London stock market several years ago. It earns its money selling "paths" to train operators for running their trains on its tracks. Most of the British passenger tram operators receive subsidies from the Government for running their services, which helps them to pay for Railtrack's paths, but Railtrack receives no direct government subsidy. As it is a monopoly provider of railway infrastructure, Railtrack's

activities are overseen by the Rail Regulator, who monitors the company's pricing structure, amongst other things. One of the indices the Rail Regulator watches closely is the capital that Railtrack is investing and Railtrack publishes a Network Management Statement every year, laying out the areas in which it intends to invest. The 1997 Network Management Statement, which was the first one after flotation of the company, attracted some criticism for appearing to be long on generalities but short on specifics. The company tried to do better with the 1998 Network Management Statement publishing maps of routes and itemising specific capital works to be undertaken on those routes. Rather than identifying precise sums to be spent at each location, the Statement itemises the physical improvements foreseen. We've described it in output terms rather than simple cash spend terms, so that the Regulator can judge value rather than actual money spent. Now we're waiting for the Government's consultation on integrated transport policy to be published.

1. What opportunity does Britain have in rail's market share? 2. Is Railtrack a government-owned company? 3. What do the British passenger train operators receive from the Government? 4. Does Railtrack receive direct government subsidy? 5. What company is a monopoly of railway infrastructure?

Ex. 20. Write out of the texts terminological word-combinations with: a) two components, b) three components. Translate them into Ukrainian:

Model: a) safe forms – безпечні форми; b) emergency brake application – застосування екстреного гальмування

Ex. 21. Write out of the texts abbreviations and translate them into Ukrainian

Ex. 22. Render the text from Ex. 19 into Ukrainian

Assignments #2: Ex. 20, 21, 22 (orally, Lesson 2);

Ex. 7-11 (in written, Individual Autonomous Tasks)

Lesson 3

1. Лексико-семантичні особливості наукового тексту: Термін як основа науково-технічного стилю

2. Граматичні особливості наукового тексту: Progressive Tense Group. Active and Passive

Assignments' checking

1. Ex. 11. Tell about the book (the article; the text) you've recently read or are reading now

2. Collect written assignments #2; give back checked assignments #1

Ex. 23. Read the texts and render them into English (use some prompts from Ex. 11):

Text A. Automatic Train Protection

As for Automatic Train Protection (ATP) it is worth mentioning that the cost of providing such systems by addition to existing signalling are in the region of seven times the level which can be supported using currently accepted cost/benefit analysis (CBA) criteria. These criteria are quantified as «cost per equivalent fatality avoided». The CBA test is based on thorough and independent research on willingness to pay for safety enhancements. Costs in excess of the threshold level, if recovered through fares, are likely to produce a net disbenefit in terms of safety because passengers will transfer to less safe forms of transport. Achieving safety on the railway must always be judged against the fact that it is already the safest form of surface transport. None of this should be taken as complacent. Incidents caused by trains passing through red signals are being addressed by the Train Protection and Warning System. This will provide, in addition to Automatic Warning System, the functionality of a train stop and initiate a brake action if a red signal or other obstruction is approached at too high a speed. Such systems will be deployed at junctions and other vulnerable locations. Conceptually, it is straightforward. In practice it has

been engineered to replace the existing train-mounted control unit by a new electronic unit which includes the new functionality. An additional detector is placed under the train to seek the new tones that will inform a train of the need for an emergency brake application. TPWS can minimise reliance on trackside equipment which will be fitted to signals considered to be high risk.

Text B. Railways In the Modern Life

It is common knowledge, however, that the amount of traffic on the railways has reduced over the past few years and that the services of the railways have obviously met only a fraction of the wishes of customers. Science and politics have intensively adopted the railways in the past few years, have analysed their characteristics, highlighted their advantages and weaknesses, and examined their position on the transport market under legal, organisational and economic aspects. Numerous concepts have been developed on this principle, the messages of which can be generally summed up under the motto “change or die”. It should be seen as an expression of trust in the capability of the railways for changes and is based on the conviction that the potential of the railways to perform has not yet been fully exploited. The present state of the railways must be used as the basis to define the possible and necessary changes. It is generally agreed that the railways have held a privileged position over the years. The railways were national companies, their business decisions regarding the transport services, prices offered and tariffs had to consider the requirement of governments to fulfil public duties to provide transport. In return, the losses of the railways were covered by the public purse. The situation protected the railways from the need to compete with other means of transport and furthermore led to creating relatively closed national networks and systems. As a result of organisational and legal measures it should be possible for the railways to react commercially on the transport markets, that is, to provide services which correspond to the customer’s wishes qualitatively, quantitatively and from a price point of view. In practice, this means converting the railways from state organisations into private companies and subdividing them into commercial, market-orientated units to provide specific services in the passenger and goods transport markets. Here it is essential to create specific organisations to set up and operate the infrastructure (track, energy supply, signalling) and therefore to separate these from the operation of rolling stock. In Europe, the basics for this were laid down by directive 91/440 to develop the railway companies in the community. Parallel to this in Europe during the past few years, considerable efforts have been made to harmonise the technical specifications to create more uniform standards which can be used in all countries. Through this harmonisation, as well as further easing cross-border traffic, a reduction in the procurement costs of railway equipment in particular is expected. Specifically for European high-speed traffic, directive 96/48 concerning, maintenance and operation, and especially for the interfaces being laid down between the subsystems. The TSI on their side relate to European standards (EN) produced by the standards organisations CEN, CENELEC, and ETSI. It can be expected that the EUROPEAN COMMISSION in the coming year will present a draft directive for the interoperability of the remaining conventional rail network

Ex. 24. Ask another student: 1. what work he is doing at present; 2. what he is planning to do next; 3. how successful he is in his work; 4. why he is doing this particular research; 5. what difficulties he is facing now; 6. what results he is expecting from his work; 7. what problem he is working on; 8. why he is studying English; 9. if he is going to employ it in his work; 10. how often he consults his scientific adviser; 11. if computers are being widely used in research now; 12. what new ideas and theories are being developed in his field.

Ex. 25. Chose the correct form of the verb:

1. I (understand/am understanding) now. 2. This melody (sounds/ is sounding) nice. 3. When she arrived everyone (studied/ was studying). 4. At three o'clock he (made the home-task/was making the home-task). 5. Barbara always (goes/is going) to work at 7 a.m. 6. Coffee (smells/is smelling) good. 7. At this time tomorrow we (shall take/ shall be taking) the test. 8. She usually (phones/is phoning) in the evening. 9. I (shall call/am calling) you one of these days. 10. John (read/ was reading) while Mary (watched/ was watching) TV.

Ex. 26. Put questions to the words in italics:

1. It will take you *two hours* to get there. 2. I'm not going to the cinema *because I'm very busy*. 3. We are going to take our exam in English *at the end of May*. 4. *His wife's* health is still poor. 5. I am planning to spend three hours a day to get ready for my exams. 6. The children were swimming in the river from morning to night *when we lived in the country*.

Ex. 27. Translate into English (Revision: Simple Tenses):

1. Зараз цей метод широко застосовується у математичних підрахунках. 2. Під час дослідів у камері підтримується постійна температура. 3. Ці зміни пояснюються впливом сильного магнітного поля. 4. Це припущення підтверджується декількома експериментальними дослідженнями. 5. Ці параметри вимірюються декілька разів під час експерименту. 6. Якщо застосовувати цей метод, не треба ніяких додаткових розрахунків. 7. Ніякого пояснення цих висновків у статті не надається. Методика проведення дослідів також не описана. 8. Яким чином цю проблему вирішують зараз? 9. Постає питання, чи підтверджується цей висновок якими-небудь фактами. 10. Ми знаємо, що цей метод є найпоширенішим, і вважаємо, що він найкраще підходить до наших досліджень. 11. Значення цих досліджень зараз широко визнається. 12. Метод, запропонований у цій статті, відрізняється простотою і надійністю.

Ex. 28. Translate into English:

1. Я збираюсь почати свій виступ зі вступу, в якому намагатимуся описати в загальному плані сучасний стан даного питання. 2. Опис матеріалів та методів не забере багато часу, оскільки ми користувалися стандартною методикою. 3. Пізніше я наведу декілька прикладів, щоб проілюструвати положення нашої теорії. 4. У своєму повідомленні я збираюся наголосити на тих аспектах проблеми, які мають практичне значення. 5. Ми почнемо нашу доповідь із постановки питання, а потім перейдемо до обговорення останніх експериментальних спостережень. 6. У третьому розділі будуть обговорені можливі теоретичні та практичні труднощі. 7. Зараз давайте розглянемо це питання з іншої точки зору. 8. У роботі викладені результати останніх досліджень у галузі і проведено порівняння із попередніми даними. 9. Велика увага приділяється зв'язку між експериментальною роботою та теоретичними дослідженнями. 10. Тексти доповідей та повідомлень будуть опубліковані у «Матеріалах» конференції. 11. Далі автор зосередиться на труднощах, які є результатом застосування цього метода, і на можливих заходах щодо їх запобігання. 12. У кінці статті дається список праць із цієї теми, а також таблиці та графіки. 13. Ми не будемо описувати всі методи, але дамо посилання на відповідні роботи.

Assignments #3: Ex. 27, 28 (orally, Lesson 3);

Ex. 12-15 (in written, Individual Autonomous Tasks)

Lesson 4

1. Лексико-семантичні особливості наукового тексту:

Переклад інтернаціональних і псевдоінтернаціональних слів

Assignments' checking

1. Ex. 27, 28. Translate into English
2. Collect written assignments #3; give back checked assignments #2

Ex. 29. Translate the following international words:

transportation, continent, commercial, process, construction, theory, industry, distance, total, resource, company, station, crossword, plan, generator, act, material, factor, vibration, privatization, integration, infrastructure, operator, computer, regulator, adequate, tradition, mathematics, indicator, television, radio, literature, document, complex, revolution, socialism, system, equivalent, speedometer, company, mechanism

Ex. 30. Give Ukrainian equivalents to the international words and “pseudo” friends of a translator:

a) director, gymnasium, master, commission, congress, professor, technological, bureau, contribution, container, nation, periodic, element, principle, inorganic, combination, intelligence, exotic, equivalent, bonus, indicate, control, disc, maximum, principle, thermometer, ballast, problem, signal, barrier, electronic, control, provocative, passenger, sputnic, centre, tunnel, era, candidate, category, champion, incognito, induction, intuition, invalid, iota, invest, jacket, jam, companion;

b) alcohol, specific gravity, physics, geophysics, patriot, energy, activity, progress, industry, theses, general, generalization, pressure, vacuum, balance, metal, instrument, specially, recommend, phosphor, diameter, mechanism, type, magazine, dominant, party, maximum, context, critical, delicate, demonstrate, document, pioneer, pessimistic, original, optimize, massive, intuitive, impractical, inadequate, idealization, repertoire, prelude, progressively, potential, portray, philosophy, tram, tonnage, tonic, synonym, sweater, subject, object, strategy, stool, standard, orchestrate

Ex. 31. Give appropriate suffixes to each verb to form nouns:

a) to build, to decorate, to imitate, to separate, to invent, to develop, to introduce, to distribute, to construct, to present, to recognize, to work, to vote, to play, to elect;

b) to design, to produce, to manufacture, to operate, to establish, to consume, to speak, to build, to emerge, to mix, to drive, to elevate, to enclose, to enlarge, to enumerate, to evaluate, to examine

Ex. 32. Read the texts and render them into English:

Text A. Track quality

The quality of a railway journey is dependent on the condition of the track. The use of an incentivized performance regime for track maintenance encourage the contractors to explore new and more cost-effective ways of working. The geometrical quality of the track is denned in standards that form part of the contract with the maintenance contractors. The latter used techniques which restore the smoothness of the track by repositioning the track structure and consolidating the ballast. These methods were developed in the 1960s and are now being replaced by more sophisticated instrumentation based on inertial acceleration and laser alignment systems. Railtrack makes use of track geometry measuring vehicles which measure the geometry of the track for lateral and vertical defects, as well as track gauge and twist. Calculations on safety factors are carried out in real time and track repair crews alerted if urgent corrective action is required. The output of the track recording vehicles is fed into the forward planning process for track maintenance or renewal. Railtrack considered that the mechanical consolidation of the ballast was not durable enough as it requires disturbance of the ballast bed. Accordingly, the

company has recently signed a contract to produce a fleet of stone blowers, machines that will provide the surfacing effect by pneumatic injection of a metered quantity of small stone into the void under the sleepers, thereby improving track quality more economically than the previous system. This technique shows great promise and should last many times longer than conventional methods. In service trials, a fourfold increase in the time between successive maintenance cycles has been reported. In addition the company is accelerating the programme of upgrading and modernizing the track. On major routes it has largely achieved steady state as far as rails and sleepers are concerned. The company is now concentrating on ballast renewal to achieve durability on these routes, with rail and sleeper replacement where these are worn out. Track renewal may be revolutionized as a result of a development activity with a major US company to provide us with a High Ballast Output Cleaner which enables much more work to be done at night.

Text B. Rural Signalling

A significant cost factor in rural signalling systems is cabling. Train detection using track circuits typically operates over lengths not exceeding 2 km. Power and data collection equipment is needed at these intervals making continuous provision of cabling necessary. A further complicating factor is that the use of lighter trains with fewer coaches has led to an increased rate of failure of track circuits to detect trains. While this is an infrequent occurrence it is a key safety issue. This has been addressed by technical measures, but this question further complicates modern track circuits. The use of axle detectors can reduce the need for such facilities, since only one axle counter pair is needed for an entire signal section of any length. Further benefits of axle counting include the ability to install and operate the system before decommissioning the old signalling, thereby reducing the volume of work, the cost and most importantly minimising the time of service disruption. Axle counters are not sensitive to variations in ballast impedance so can therefore be used where conditions would not allow track circuits to operate. Axle counters are the economic choice for routes carrying light traffic. Any discussion of signalling must take into account the implications for the 9.000 level crossings which exist on the railway network. The cost of installing full and half barrier crossings has risen considerably over the years and a radical rethink may be required to achieve cost-effective solutions. Opportunities include the use of mass-produced electronic control systems, which assuming the site works had been completed, could be installed within 24 hours.

Ex. 33. Write out of the texts terminological word-combinations and abbreviations. Translate them into Ukrainian

Ex. 34. Translate into English (*Revision: Progressive Tenses*):

a) 1. Зараз перед нами стоять проблеми, які являють собою значні технічні труднощі. 2. Зараз ми стоїмо перед дилемою: почати роботу без необхідного обладнання, чи відкласти її на більш пізній строк. 3. В наш час обсяг наукової інформації росте дуже швидко. 4. Методи наукового дослідження зараз зазнають змін. 5. Ми збираємося використати цю методику у нашому дослідженні. 6. Зараз створюються нові магніти, які знайдуть широке застосування у наукових дослідженнях. 7. Комп'ютери зараз широко застосовуються для обробки даних. 8. На зборах обговорювалася наукова новизна цього метода. 9. Цей процес буде розвиватися. 10. Ця програма була завершена минулого місяця, і зараз отримані результати обробляються. 11. Вони досліджують цю проблему вже 2 роки. 12. Завтра у цей час ми будемо проводити наш експеримент. 13. Учора вранці, коли я прийшов на заняття,

професор Н. проводив експеримент. 14. Вони збираються зробити доповідь на щорічній конференції у Парижі. 15. Зараз цю проблему вивчають у нашій лабораторії.

б) Роботу присвячено питанням системно-теоретичного узагальнення, обґрунтування методичних положень і науково-прикладних рекомендацій із підвищення ефективності використання вантажних вагонів усіх форм власності, враховуючи формування нової структури управління, яка базується на принципах вертикально-інтегрованої форми управління і передбачуваного розділення функцій вагонного господарства. На основі систематизації та узагальнення міжнародного досвіду представлено розробку теорії та методичних підходів щодо застосування принципів бізнес-планування як інструменту підвищення економічної ефективності управління навантажувальними ресурсами та удосконалення методичних підходів до впровадження обліку простою вантажних вагонів на станціях для підвищення стабільного функціонування перевізного процесу. Визначено науково-методичні підходи оцінки економічної ефективності запропонованих заходів розвитку вагонного господарства в умовах його реформування.

Ключові слова: вагонне господарство, економічна ефективність, структура управління, вертикально-інтегрована форма, бізнес-планування, облік простою, навантажувальні ресурси

*Assignments #4: Ex. 33, 34 (orally, Lesson 4),
Test #1 (in written)*

Lesson 5

1. Лексико-семантичні особливості наукового тексту: Лексичні відповідники і контекст
2. Граматичні особливості наукового тексту: Словотвір. Perfect Tense Group. Active and Passive

Assignments' checking

1. Ex. 33; 34. Translate into English
2. Collect written assignments #4; give back checked assignments #3

Ex. 35. Translate the following word combination into Ukrainian:

Model: a) acceleration factor – коефіцієнт прискорення

a) power supply system, refrigerator car, hopper car, train movement, two-way equipment, closed-circuit television, broad-band radio beam, customer-service office, revenue information, traffic control, track layout, control panel, Weight Certificate, import duty, customs check-point, public-service railroad, route mile, commodities circulation;

b) traffic-flow data, track maintenance gang, pushed-card data processing, car-location report, train-consist report, car movement information commodity statistics, time-interval system, train operation, distance-interval system, wayside signal, labour distribution, commuter services, cost-benefit studies, track stability, train operator, traffic density, block system

Ex. 36. Translate the following word combination into English:

a) вагон-платформа, вартість експлуатації, система енергопостачання, рух поїзда, вагон-холодильник, інформація про прибутки, дані про транспортні потоки, приміські перевезення, напруженість руху, вивчення витрат і прибутків, погонна миля;

b) звіт про місцезнаходження вагонів, статистика про перевезення товарів, вагон-ресторан, бригада з обслуговування колії, керування рухом, стійкість колії, залізниця громадського користування, компанія-перевізник, панель керування

Ex. 37. Write out terminological words, explain their structure and translate them into Ukrainian

Ex. 38. Translate into Ukrainian:

1. During the last few years we have witnessed remarkable progress in the space research techniques. 2. Recent experiments concerning these phenomena have focused considerable attention on getting reliable data. 3. In recent years much of our interest has been centered round the problem of the evolution of comets. 4. We have recently attempted a study of the feed-back mechanism and have found some direct evidence against that widely spread conception. 5. The recent advancements in instrumentation have facilitated the solution of this problem which in the past was only approached by hit and miss methods. 6. The studies which are described in this paper have become classical ones. 7. The last decade high-energy physics has developed into an independent area. 8. Computers have found wide application in science and technology. 9. In recent literature the problems and prospects of this new trend in science have not been discussed exhaustively. 10. During the last decades a great number of researchers have been involved in the study of cancer problems. 11. The intensive research has culminated in a few important discoveries. 12. We have undertaken some interesting studies. 13. This institution has trained a generation of efficient scientists. 14. This international commission has held a number of important meetings. 15. Valuable information has been obtained in recent years on the age and composition of the Moon and various ideas have been proposed to explain the origin of this planet.

Ex. 39. Answer the following questions:

1. Have you ever visited any research institutions? 2. Have you ever been on a business trip abroad? 3. Have you read much scientific literature lately? 4. Have you had any difficulties in your work of late? 5. How long have you worked in this field? 6. Have you ever attended international conferences? 7. Have you had any practice in English of late? 8. Has your scientific adviser seen your recent results yet?

Ex. 40. Read the texts and render them into English:

Text A. Stations and Commercial Property

Railtrack directly manages 14 major stations and leases the remainder to the train operating companies who are responsible for their day-to-day management. Everyone who travels by train will have noticed that Railtrack-managed major stations are already cleaner with a wider range of retail outlets and offer a more welcoming environment than before privatization. It inherited many stations and depots that were in poor condition and it is important to say that 325 recovery and maintenance programmes are now in place with physical works now being progressed. From fiscal 1998-99 the company plans to spend £155 million a year on stations and depots for the next four years. Not only are existing stations being refurbished, but the company is also opening new ones, many in partnership with local authorities and passenger transport executives (PTEs). Examples of stations opened in 1997-98 included Conway Park, Brunswick and Wavertree Technology Park on Merseyside, Euxton Balshaw Lane near Preston, and Ashchurch in Gloucestershire. 30 new stations have been opened since 1994. Providing that a business case can be made the company is willing to consider any proposal put by train operating company customers, local authorities or passenger transport executives for additional new stations. The Railtrack estate has significant development potential and offers opportunities to both large and small businesses. Since 1994, over 5,000 leases have been created and Railtrack is a not inconsiderable player in encouraging economic activity in the inner city. The company sites are primarily in or near town centres and given current planning guidelines aimed at discouraging out of town development have good business potential. Since 1994, income of about £115 million has been achieved from these developments including major schemes at Broadgate, Farringdon,

Marylebone and Charing Cross. Managing stations means offering the best possible service to the rail user. As well as attracting quality retail outlets, since 1994 the company has introduced a Service Standards Directory with the aim of achieving a consistent customer care package – something which our predecessors never really achieved. The company will shortly be introducing a global cleaning specification for all stations and creating an extensive customer satisfaction database. Railtrack also recognizes responsibilities to the disabled and in 1997-98 it has earmarked £4 million to spend on special projects to meet their needs. Organizations representing the disabled are being consulted to determine the most effective application for this additional expenditure. Our vision is to make a visit to a major station part of the rail experience, and to transform major stations into a more welcoming environment that encourages people to use the railway.

Text B. Better Service to the Passenger

The purpose of all Railtrack's improvements outlined above is to offer a better service to the rail user, the fare paying passenger. An important example is the performance regime which was introduced to reduce train delay. Performance regimes are the contractual arrangements that are in place to incentivize all interested parties to deliver the best possible standards of service, reduce disruptions and minimize delays. To achieve this, Railtrack monitors train movements with recording devices placed at some 1,000 strategic points across the network. From this information, the company is able to ascertain who is responsible for any service disruption, the train operator, a maintenance company or Railtrack. Responsibility for delays is attributed to one or more of these parties and once every 28 days the average delay times for each service are compared to the performance benchmarks specified in the contracts. If any party does not meet the required standards they are liable for a financial penalty – and the train operators have separate arrangements to compensate passengers who have been inconvenienced as a result of a delay. For Railtrack, penalty rates vary from £10 per minute of lateness on rural routes to £200 per minute of lateness for peak commuter services. Performance regimes also provide for the payment of bonuses when performance is better than the agreed benchmarks. Working together with the Rail Regulator and industry partners Railtrack has established quality measurements in three key areas:

- the extent and capabilities of the network
- the standards to which it is maintained
- the performance delivered by the infrastructure.

The aim is to show that Railtrack is maintaining and renewing the network effectively and that its performance is open to public scrutiny. Every six months the company will be publishing a number of quality indicators which demonstrate our commitment to be accountable to our customers. The first quality indicators were published in December covering the six months to December 1996. Figures for train delays show an encouraging reduction of approximately 32 per cent in the number of “minutes delay” caused by Railtrack and its contractors compared with the same period last year. The beneficiaries are the travelling public as for the first time in nearly 50 years, rail industry parties can benefit by ensuring that services are on time and paying a penalty if they are not.

Ex. 41. Explain different usage of the verb *to have*:

1. He has a very good library. 2. You have made many mistakes in your test. 3. You have a lot of mistakes in your test. 4. You will have to do it next week. 5. We had a nice walk in the woods this morning. 6. Let me have a glance at your translation. 7. You must have your watch repaired. 8. I must have my hair cut. 9. I've got a lot to do today. I'll have all the furniture removed from this

room. 10. I had finished cooking the supper by 8 p.m. 11. There are two kinds of speeches: there is the speech which a man makes when he has something to say, and the speech when he has to say something. 12. I've got a letter from my mother.

Ex. 42. Translate into English:

а) Роботу присвячено питанням підвищення безпеки перевезення небезпечних вантажів залізничним транспортом шляхом створення аналітичних моделей потоків ймовірностей транспортних подій при перевезеннях цих вантажів. Уперше запропоновано комплексний критерій оцінки безпечності для планування найбільш ефективного маршруту прямування вагонів із небезпечними вантажами і розташування та обладнання засобів ліквідації наслідків аварій з ними; отримано аналітичні залежності для оцінки ризику транспортних подій з небезпечними вантажами з урахуванням вантажонапруженості та інших експлуатаційних показників залізничного транспорту. Подальшого розвитку набули математичні моделі впливу зовнішніх і внутрішніх технологічних, організаційних, економічних та інших факторів на формування потенційних транспортних потоків небезпечних вантажів та інтенсивність потоків можливих транспортних подій із небезпечними вантажами.

Ключові слова: небезпечні вантажі, математичні моделі, моделювання, частота настання транспортної події, вантажообіг, система масового обслуговування, інтенсивність, людино-години, пожежні аварійно-рятувальні поїзди.

б) Роботу присвячено розв'язанню актуального наукового завдання із розробки методів оптимального розподілу засобів механізації у підсистемі «вантажний склад – повітряне судно» з урахуванням різноманітності вантажопотоків, частоти їх надходження та часу виконання операцій з обробки різних категорій вантажів різним технологічним обладнанням. Розроблено й чисельно реалізовано математичну модель задачі розподілу засобів механізації на ділянці «вантажний склад – повітряне судно» та алгоритм для прийняття оптимальних рішень на її основі. Розроблено алгоритм прогнозування авіаційних вантажних перевезень за критерієм максимуму правдоподібності. Створено комп'ютерну програму для розв'язування задачі оптимального розподілу засобів механізації у підсистемі «вантажний склад – повітряне судно», на основі якої проведено числові розрахунки та надано практичні рекомендації керівництву аеропорту стосовно оптимального складу парку механізмів на ділянці «вантажний склад – повітряне судно».

Ключові слова: авіаційні вантажні перевезення, вантажний комплекс аеропорту, підсистема «вантажний склад – повітряне судно», парк засобів механізації, оптимальний розподіл, методи, математичні моделі.

Assignments #5: Ex. 42 (orally, Lesson 5);

Ex. 16-23 (in written, Individual Autonomous Tasks)

Lesson 6

1. Лексико-семантичні особливості наукового тексту: Неологізми та безеквівалентна лексика
2. Граматичні особливості наукового тексту: Словотвір. Perfect Tense Group. Active and Passive

Assignments' checking

1. Ex. 42. Translate into English
2. Collect written assignments #5; give back checked assignments #4

Ex. 43. Translate the following words into Ukrainian:

File, promoter, merchandiser, nylon, briefing, management, designer, windsurfing, skate-board, skating-ring, hot-dog, hamburger, cheesburger, beefburger, kodak, supermarket, summit, transfer, manager, plotter, brandy, pager, pin-code

Ex. 44. Name the word building elements (suffixes, prefixes) and the part of speech of each word. Translate them into Ukrainian:

apply	applied	appliance	applicable	applicant	application;
value	valuable	invaluable	valuation	evaluation	valueless;
relate	related	unrelated	relation	relationship;	
believe	believable	unbelievable	belief	believer;	
possible	impossible	possibility	impossibility		
			;		
satisfy	satisfactory	unsatisfactor	satisfaction;		
		y			
destroy	destroyer	destruction	destructive;		
operate	operator	operation	operated;		
long	length	lengthen;			
calculate	calculation	calculator;			
produce	production	producer;			
simple	simplicity	simplify;			
rely	reliability	reliable;			
electric	electricity	electrify;			
conclude	conclusion				

Ex. 45. Read the texts and render them into English:

Text A. Customer Satisfaction

Their driving force is focused on customer satisfaction, coupled with a continuing search for better value for money. These present a major challenge to concepts, standards and practices which have been developed in an engineering-led railway, hitherto dependent on the constraints of Treasury funding. There is a need to be innovative, to produce timely and safe delivery of agreed levels of performance, and to produce them at a defined cost. Reliability, availability, maintainability and safety must all be simultaneously delivered. Costs will need to be addressed by looking at new tools, better methods and modern working practices. Within the new industry, “whole-life” cost will dominate the approach to system specification and procurement. Lowest life cost will be the principal criteria in making investment decisions with the requirement that later benefits in reduced maintenance and renewals will be delivered as part of the contract. Currently, the cost of inadequate quality, including re-design and disruption to rail services, is far too high. The policy is to work with industry to improve quality as part of the general objective to reduce the whole life cost, particularly of re-signalling. Traditionally established standards and rules are thus open to challenge, provided that safety standards are maintained and improved.

Privatization has created a new environment for Railtrack. As a private sector company with a defined income stream and free from Treasury constraints, Railtrack can undertake capital projects which would not have been possible in the past. The risks are not so much in seizing the opportunities presented to us, but of failing to grasp them. Railtrack is convinced that had not the bold decision been taken to separate operations from infrastructure and to privatize the industry, then rail would have gone the same way as many of our other traditional industries. It is important for everybody to hope that political parties will encourage the development of the railway system and want to see more passenger travel and more freight on our network. Certainly Railtrack and the new railway is tooling-up for the challenged.

Text B. Railways and the Natural Environment

In recent years growing concern has been-expressed about the adverse impact of current forms of economic activity upon the natural environment, with global warming and climate change forming a particular worry. The contribution of the transport sector to these impacts is growing, both absolutely and as a proportion of the whole. This reflects the fact that in many countries' transport activity is growing faster than the economy overall, whilst the transport sectors which are growing most rapidly (notably the road and air sectors) depend almost entirely upon liquid fossil fuels. It is becoming clear that most countries will have to take action to change the existing trend of development within their transport sector if they are to achieve the commitments that they made at the Rio and Kyoto conferences. In many countries such a readjustment of transport policy must involve exploiting the latent potential of the rail sector more effectively.

What are the characteristics of rail transport which form the basis for the claim that it creates less environmental impact than other modes? In the first place its energy performance is significantly better; in France, for example, rail performs 23 per cent of freight transport and seven per cent of passenger transport, but it is responsible for only four per cent of the energy consumed by the transport sector. This energy efficiency stems from a basic feature of railway technology – the low rolling resistance of steel wheel on steel rail. Historically this characteristic necessitated heavy investment in earthworks and tunnels to achieve an acceptable gradient profile: today this inheritance of a profile which smoothes the terrain contributes further to reducing the consumption of energy. Equipping the railway to operate with electric traction builds upon these advantages. There are three key features of an electric railway which underpin the claim that it is the form of mechanized transport with the lowest adverse environmental impact:

- the ability to utilize all primary sources of energy, particularly renewable forms, such as hydro-electricity;
- the ability to recover part of the energy normally lost in braking through the use of regenerative brakes;
- the absence of any local air pollution in urban areas, even where the primary source of electricity is fossil fuels.

A further distinctive feature of railways is their dedicated right-of-way. Permitting fast operation through the heart of densely built-up urban areas, it also represents a much more effective use of space than the road alternative. Thus a double-track railway occupies half the area of 2x2 motorway, whilst a suburban railway with suitable signalling can convey 50,000 passengers per hour per direction. At a strategic level rail enjoys significant advantages over its road and air rivals in terms of the emission of green house gases. This makes it crucial that the perception of these advantages is not undermined by adverse impacts upon the local environments. Potentially the most serious is noise, together with fumes and smoke where diesel traction is predominant. In addition, railway managers must strive to ensure that the many chemicals used in the operation of a railway do not have an adverse impact. The elimination of steam traction and the replacement of jointed track with welded rails has resulted in a significant reduction in the noise created by railway operations, particularly in urban areas. However, growing personal wealth has led to an increasing sensitivity to intangible aspects which together contribute to the perception of the quality of life. In many countries the nuisance perceived from the noise of railway operations has become a political issue, creating pressure for regulations which require the construction of abatement measures such as barriers and the installation of double glazing. Cost-benefit studies have indicated that it may well be more cost-effective to adopt measures to reduce noise pollution, particularly from freight trains. Germany and Switzerland have taken the lead in Europe, initiating a programme to fit brake blocks of

composite material which yield a substantial reduction in rolling noise Their fellow members in the Community of European Railways (CER) have now made a commitment to follow their lead: adaptation of the rules for the operation of wagons with such brakes in international traffic is in hand. Further reductions can be expected when the current research projects such as “Silent Rail”, “Silent Freight” and “Low Noise Train” have been complemented and their conclusions applied in the design principles for the next generation of freight wagons. Effective management of the many chemicals employed in the operation of a railway is essential to avoid pollution incidents. This is best achieved by the integration of environmental objectives within the overall responsibilities of line manager implementation of an environmental management system is increasingly the norm.

Ex. 46. Translate into English (Revision: Perfect Tenses):

a) 1. Останніми роками були зібрані цінні статистичні дані про закономірності цих явищ. 2. У останні два десятиріччя значних успіхів було досягнуто в багатьох галузях науки. 3. У цій реферативній доповіді ми узагальнили результати декількох досліджень, а також досвід роботи за новою методикою. 4. Ми здійснили цілу низку досліджень у цьому напрямку, і деякі наші результати будуть викладені в даній статті. 5. Нещодавно була запропонована спільна міжнародна програма космічних досліджень. 6. Досі розрізняли два типи таких реакцій, але сучасні дослідження довели, що існує ще один тип. 7. Поки що нам не вдалося привести теорію у повну відповідність з результатами дослідів. 8. До цього часу ми не ставили перед собою такої задачі. Її вирішення вимагатиме від нас значних зусиль. 9. Жодне з досліджень, які проводилися останнім часом і мали за мету перевірити цю гіпотезу, не дало надійних результатів. 10. Початок цьому напрямку у фізиці було покладено у 1930-ті роки. З того часу він перетворився на широку галузь дослідження. 11. Останні дані підтверджують, що розходження у попередніх результатах були зумовлені недостатньою точністю вимірювань. 12. У доповідях, які були зачитані сьогодні на нашому засіданні, було розглянуто питання методики експерименту і аналізувалися отримані результати.

b) Роботу присвячено питанням розробки і застосування методів і математичних моделей забезпечення міжнародних залізничних вантажопотоків із використанням технологічних та конкурентних переваг залізничного транспорту України. Уперше розглянуто і формалізовано транспортні вантажні потоки залізниць як функцію системної дії технологічних, організаційних, економічних та інших факторів. Удосконалено методи прогнозу вантажопотоків, орієнтованих на розвиток стратегічних напрямків, морських портів та об'єктів транспортної інфраструктури, з урахуванням впливу внутрішніх та зовнішніх факторів транспортних систем. Подальшого розвитку набула теорія графіка руху поїздів із урахуванням пріоритетів пропуску поїздів і запропоновано поняття «виділена пропускна спроможність». Удосконалено методи розрахунку та аналізу показників процесів доставки вантажів і причин затримок вантажних вагонів на прикордонних передавальних станціях залізниць України.

Ключові слова: міжнародні залізничні перевезення, транзит вантажів, прикордонні станції, прогнозування транспортних потоків, морські порти, пропускна спроможність, математичні моделі, моделювання.

Assignments #6: Ex. 46 (orally, Lesson 6);

Test # 2 (in written)

Lesson 7

1. Лексико-семантичні особливості наукового тексту:

Assignments' checking

1. Ex. 46. Translate into English
2. Collect written assignments #6; give back checked assignments #5

Ex. 47. Translate the following texts in written form synoptically:***Text A. Passenger Station Design for the 21st Century***

The first passenger station in the world is generally regarded as Liverpool Road Station in Manchester. This opened in 1830 and the passenger station, as a building type, has therefore already been in existence for 167 years. Some of the functions of the station are unchanged: the primary purpose of transferring people and luggage safely from platform to train, the requirements of shelter and information and interchange with other forms of transport. However, the contrast between the Liverpool and Manchester train of 1830 consisting of open carriages and primitive steam locomotives and that of say a Eurostar train of today is immense. Railway passengers now expect their trains to be air conditioned, to have automatic doors, sophisticated lighting and ergonomic seating. Other forms of transport are forcing the pace, such as cars and aeroplanes and now that airline operators such as Virgin Atlantic have entered the rail market, there is likely to be another step change in quality. The next generation of train will contain at-seat entertainment, higher quality environment and real time information. It is now routine for say Virgin Atlantic Upper Class passengers to be met by chauffeur driven car at their home or office. The check-in details are fed in by the chauffeur en route, passport and luggage is dealt with at a special drive through check-in. There is no need for the passengers to leave the vehicle. Once in the airport terminal, the Virgin Atlantic departure lounge offers soothing massage, manicures or even shoe shine and haircut, plus a variety of specialist areas, such as a business centre, music room, library, games room and conservatory. There is even an arrivals lounge where you can freshen up when you land. No railway station can match this level of service. Railway stations, particularly in the United Kingdom, are often of historic interest and when this does not conflict with current usage, there is no reason why they cannot continue to serve their original function. However, the historical overlay can inhibit the provision of higher quality services and also creates a backward looking nostalgic culture. Airports do not suffer from this and most large airports, such as Heathrow and Gatwick, are permanent building sites. There is a continuous system of improvement and there is never a time when one could say that the airport was finished or completed.

Text B. High Speed Traffic

The decision to develop a network of high speed trains is of major strategic importance for the future role of railways across Europe. The pace with which services have developed and their success with customers have transformed high speeds into a timely response to market requirements for medium and long-distance passenger travel and for foreseeable trends on this market. After initial developments in western European countries, the scope of the field on which thinking has focused has broadened with the political and economic opening of central and eastern European countries, which has paved the way for discussions on creation of a cohesive network to meet the needs of the continent as a whole in the medium and long-term future. Through the development of high speed rail services, the European railways are radically improving their product range and are increasing their market share substantively, to the greater benefit of their economic results. Alongside such corporate objectives, there is also a political determination to promote the development of rail transport as one means of providing Europe's population with sustainable mobility compatible with the constraints of environmental

conservation. Generally speaking, high speeds are taken to refer to rail passenger services operating at speeds above 200 km/h. However, in view of Europe's geographical and demographic diversity, other products may also be incorporated in the high speed rail package. One essential factor is the spectacular progress achieved through the introduction of a new generation of rolling stock, boosting speeds and yielding substantial cuts in journey times in far more convenient travel conditions than by air. Indeed, the launch of high speed rail services generally requires new lines specially designed for this type of traffic to be commissioned or major upgrading of existing lines. The European high speed network currently emerging includes new lines built specially with high speed traffic in mind, lines adapted to speeds of 200-250 km/h and connecting lines operating at lower speeds. It was in the sixties that high speed rail projects began to take shape, first in Japan, then in Europe.

Ex. 48. Translate into English:

a) 1. Шановні колеги, оголошую конференцію відкритою. 2. Бажаю успіху учасникам конференції! 3. Я сподіваюся, що дискусії на конференції будуть плідними. 4. Чи не будете ви заперечувати, якщо я поставлю ще кілька запитань щодо зробленої доповіді? 5. Подальші дослідження проблеми можуть виявитися дуже важливими. 6. Мені хочеться привітати вас і побажати плідної дискусії та корисного обміну ідеями і думками. 7. До президії запрошуються такі учасники... 8. Мені дуже приємно бачити видатних учених на цій конференції. 9. Хтось бажає виступити з цього питання? 10. Найперспективніший метод полягає у тому ...

b) 1. Прошу уваги! 2. Є пропозиція у перший день заслухати тільки головну доповідь професора Гамзюка. 3. Я хотів би скористатися нагодою й тепло привітати... 4. Можу я запитати, як ваш дослідницький центр зміг досягти таких успіхів? 5. Це доцільний та практичний метод. 6. Прошу уваги! 7. Я дуже задоволений, що маю можливість оголосити конференцію відкритою. 8. Я високо шаную можливість привітати вас на цій конференції. 9. Чи не хотіли б ви поставити запитання? 10. Мета цієї статті полягає у тому, щоб дати зовсім інший підхід до зазначеної проблеми.

c) 1. Шановні колеги, мені надана велика честь побажати вам успіху! 2. Я оголошую конференцію відкритою. 3. Я високо ціную надану мені можливість привітати Вас. 4. Чи є ще запитання? 5. Його метод був надзвичайно успішним, і це сприяло тому, що інші почали розробляти та розвивати його основні ідеї. 6. Сьогодні ми обговоримо доповіді, які були оголошені вчора. 7. Я із задоволенням відкриваю конференцію. 8. Шановні колеги, послідовність доповідей зазначена у програмі. 9. Чи є зауваження? 10. Теоретична модель не сумісна з двома основними характеристиками даних.

Ex. 49. Translate into English:

a) Роботу присвячено питанням удосконалення методів визначення конструктивно-технологічних параметрів технічних засобів вантажних станцій із метою ресурсозбереження та скорочення тривалості знаходження рухомого складу в межах залізничного вузла. Для цього виконано аналіз технічного стану та технології роботи існуючих вітчизняних і зарубіжних вантажних станцій, виявлено основні причини збільшення простою вагонів у процесі їх розформування, формування та обслуговування на станціях і на вантажних фронтах. У роботі розроблено комплекс моделей, що дозволяють визначити оптимальне технічне оснащення станції і вантажних фронтів, ефективне управління перевантажувальними засобами, забезпечити скорочення обсягів маневрової роботи за рахунок упровадження сумісної технології із сортувальною станцією

при удосконаленні конструкції вантажної станції для покращення якісних і кількісних експлуатаційних показників.

Ключові слова: вантажна станція, вантажні фронти, перевантажувальні засоби, контейнерний термінал, колійний розвиток, конструктивні параметри, місцева робота, рівень навантаження.

б) Роботу присвячено питанням розробки і застосування методів та математичних моделей удосконалення технологічного забезпечення контейнерних перевезень із використанням резервів провізних спроможностей залізничного транспорту. Доведено до рівня реалізації математичні моделі пропускнуої спроможності системи контейнерних терміналів та її елементів, процесів технологічного забезпечення контейнерних перевезень із використанням провізних спроможностей залізничного транспорту. Уперше розглянуто і формалізовано процеси технологічного забезпечення системи контейнерних перевезень в умовах динамічного зовнішнього середовища та отримано аналітичні залежності для оцінки ефективності використання контейнерів і рухомого складу. Подальшого розвитку набули методологічні підходи та методики аналізу процесів технологічного забезпечення контейнерних перевезень, встановлено кількісні взаємозалежності факторів, що впливають на динаміку транзитних контейнеро-потоків.

Ключові слова: контейнерні перевезення, комбіновані перевезення, провізна спроможність, пропускна спроможність, система контейнерних терміналів, сортувальна станція, технологічне забезпечення, математичні моделі.

в) Роботу присвячено питанням удосконалення роботи прикордонних передавальних станцій на основі автоматизованої технології управління вагонопотоками. У роботі проведено аналіз функціонування прикордонних передавальних станцій в Україні та за кордоном, наукових розробок та практичного досвіду щодо удосконалення роботи станцій, здійснено дослідження технологічних показників, що впливають на функціонування прикордонних станцій. Формалізовано роботу прикордонних передавальних станцій при виконанні додаткової маневрової роботи із затриманими вагонами у вигляді динамічної оптимізаційної моделі. Для підвищення ефективності управління вагонопотоками сформовано підходи до створення інтелектуальної системи підтримки прийняття рішень оперативного персоналу й удосконалено структуру та комплекс задач інформаційно-керуючої системи прикордонних станцій, здійснено оцінку економічної ефективності впровадження автоматизованої технології управління вагонопотоками.

Ключові слова: прикордонна передавальна станція, додаткова маневрова робота, логістична технологія, великотоннажні контейнери, інтелектуальна система.

Ex. 50

a) Define briefly the subject of the investigation you carry out. Say whether you will describe the study or you will restrict yourself to some part of it. Give further information on the investigation: who made it and what research centre it was made first.

b) Define the purpose of investigation. Outline the general plan or design of the investigation. Describe the materials and methods used in one of your own investigations. In its style, the text must be close (although simplified) approximation to a scientific paper.

c) Write a historical review of one problem considering both experimental and theoretical work. Begin your review with the statement of the problem, follow its evolution and conclude your composition with reference to more recent contributions.

Assignments #7: Ex. 47-49 (orally, Lesson 7);

Ex. 50 (in written, Lesson 7); Test # 3 (in written)

Lesson 8

1. Лексико-семантичні особливості наукового тексту:
2. Граматичні особливості наукового тексту:

Анотація
Active and Passive

Assignments' checking

1. Ex. 47-49. Translate into English
2. Collect written assignments #7; give back checked assignments #6

Ex. 51. Translate into English:

a) 1. Привітальну промову виголосить ректор університету. 2. Я маю честь бути головуючим на цьому засіданні. 3. Пані та панове, я хотів би привітати вас від імені організаційного комітету. 4. Чи не будете ви так люб'язні відповісти на запитання? 5. Цей метод дослідження є логічним розвитком попереднього методу. 6. Нині цей метод дослідження ґрунтується на ненадійній основі. 7. Приступаємо до роботи? 8. Я бажаю Вам плідної дискусії та корисного обміну ідеями і думками. 9. Чи не могли б ви повторити запитання?

b) 1. Першим виступатиме професор К. 2. Я хочу скористатися нагодою, щоб особисто привітати учасників симпозіуму. 3. Мені надана честь бути головою. 4. Чи не могли б ви сказати, чи будуть ваші дослідження опубліковані? 5. За допомогою цього методу вдалося отримати багато цінних даних. 6. Значення цієї концепції важко переоцінити. 7. Кількісні дані про співвідношення різних параметрів... 8. У цілому жоден метод сам по собі не дає можливості повністю визначити механізм... 9. Щоб краще висвітлити проблему, було проведено теоретичний розгляд. 10. Дослідження спричинили дискусії стосовно того, чи достатньо прогресивна ця технологія для виправдання державних витрат у великих розмірах.

Ex. 52. Translate into English:

a) Роботу присвячено проблемі удосконалення конструкції, технології та системи керування залізничних станцій на основі їх функціонального моделювання. З цією метою створено систему універсальних математичних та імітаційних моделей, що дозволяють адекватно моделювати функціонування залізничних станцій. При цьому формалізацію схеми колійного розвитку та системи станційної автоматики виконано на основі орієнтованих графів, а технологічний процес роботи формалізовано на основі детермінованого скінченного автомата. Розроблено методику двокритеріальної векторної оптимізації техніко-технологічних параметрів станцій, яка дозволяє отримати залежність рівня ефективності планованих на станції організаційно-технічних заходів від обсягів фінансування проекту. Для удосконалення системи оперативного керування станцій на базі їх функціональних моделей побудовано імітаційні тренажери, які є ефективним засобом підвищення рівня професійної підготовки диспетчерського персоналу станцій, а також розроблено методи об'єктивної оцінки її якості. Розроблені тренажери впроваджено на ряді залізничних станцій України.

Ключові слова: залізничні станції, функціональна модель, векторна оптимізація, імітаційний тренажер.

b) Роботу присвячено питанням підвищення безпеки та експлуатаційної ефективності процесу розформування-формування составів вантажних поїздів за рахунок покращення якості управлінських і проектних рішень, що приймаються на підставі науково-обґрунтованих методів оцінки сортувальних гірок. У роботі виконано дослідження технічного забезпечення сортувальних гірок України та вагонопотоків, що на них переробляються. Для дослідження величини сил, що діють між вагонами відчепа,

розроблено імітаційну модель, у якій відчеп розглядається як просторова динамічна система. Сформульовано задачу вибору режимів гальмування відчепів состава як задача пошуку таких швидкостей їх виходу з гальмових позицій. Розроблено модель розформування потоку составів. Методами моделювання оцінено ефективність упровадження розрахункової швидкості підходу вагонів до відчепів на сортувальних коліях та підвищення точності реалізації уповільнювачами заданих швидкостей виходу з гальмових позицій.

Ключові слова: сортувальні станції, сортувальні гірки, розформування составів, режими гальмування, безпека руху.

с) Роботу присвячено розробці моделей формування раціональної структури парку в умовах випадкових характеристик потоку замовлень на перевезення вантажів. У роботі представлено новий підхід до формування структури парку вантажних автомобілів автотранспортних підприємств і оцінки ефективності використання автопарку. Використання запропонованих моделей дозволяє урахувати імовірнісний характер параметрів потоку заявок і елементів транспортного процесу. Запропоновано оцінювати ефективність використання вантажних автомобілів на підставі функцій приналежності нечіткій множині оптимальних автомобілів. Отримані результати свідчать про доцільність використання при перевезеннях заданих партій автомобілів найближчої більшої вантажопідйомності. Розроблені на підставі аналізу рекомендації із формування структури автопарку мають практичну цінність і були використані при прийнятті оперативних управлінських рішень на підприємствах м. Харкова і м. Дніпропетровськ.

Ключові слова: парк рухомого складу, структура автопарку, транспортний процес, імітаційна модель.

Ex. 53

a) Read in Ukrainian scientific paper on a problem you know well or use one of your own publications. Write in English: the definitions of the leading terms. Give a brief historical account of the work on the above problem. Point out gaps and deficiencies in the earlier studies. Define the aims and objectives of the work you have discussed.

b) Read in Ukrainian a scientific paper on a problem you know well or use one of your own publications. Write in English: the Introductions (The statements of the problem) and discussion of the results (together with a brief report of data). Follow more or less closely to the general plan; give the little review of the paper you are going to subject matter. Point out what aspects deserve attention. Explain the reasons for the interest in the above problem.

Assignments #8: Ex. 51-52 (orally, Lesson 8);

Ex. 53 (in written, Lesson 8); Test # 4 (in written)

Lesson 9

1. Лексико-семантичні особливості наукового тексту: Анотація
2. Граматичні особливості наукового тексту: Sequence of Tenses. Indirect Speech

Assignments' checking

1. Ex. 51-52. Translate into English
2. Collect written assignments #8; give back checked assignments #7

Ex. 54. Choose the correct word and translate the sentences:

1. I asked the librarian to give me the text-book and I promised to bring it (tomorrow; the next day).
2. The boys said that the ice was so bad (today; that day) that they couldn't skate and went home.
3. We asked Nick why he had not come to the Institute (yesterday; the day before). He

answered that (last night; the previous night) he had had such a terrible headache that he could not sleep at all. 4. Nick said that he had seen the film a few days (ago; before). But he would go to see it again with us (tomorrow; the next day), if we didn't mind. 5. When we were asked if we should come (here; there) again, we answered that we should certainly come. 6. Peter told us that a new English film was on in our club (today; that day). 7. Nina said that she had spent three hours (yesterday; the day before) looking for an interesting article to speak about in class.

Ex. 55. Choose the correct word from those in the brackets:

1. When Jack came home, his sister told him that Peter had rung him up an hour (ago; before). 2. «Did you work or were you still going to school to years (ago; before)?» the teacher asked one of the students. 3. Last week I asked my friend to translate this article, but he said he couldn't do it (no; then) and said he would do it (in two days; two days later). 4. My friend spent his last weekend in the country. He says the weather was fine (today; that day). 5. I gave my friend a book last week and he said he would return it (tomorrow; next day), but he hasn't done so yet. 6. «Are you going to give a talk (tomorrow; next day)?» my friend asked me. 7. He wanted to know when we were going (here; there) again. 8. «Please, come (here; there) as often as you like,» she invited.

Ex. 56

a) Describe the requirement for the study with respect to the materials, equipment, methods or specific condition that were to be met at different stages of the research.

b) Write a few words about a possible significance of your current research in case it is completed successfully.

Assignments #9: Ex. 56 (in written, Lesson 9); Test #5 (in written)

Lesson 10

1. Граматичні особливості наукового тексту: Modal Verbs

Assignments' checking

1. Collect written assignments #9; give back checked assignments #8

Ex. 57. Translate into Ukrainian:

1. These important results might have been easily overlooked, as they were published in a popular science magazine. 2. Johnson's data published in 2003 could have been used in our work but they lacked precision. 3. This, of course, doesn't prove the statement, but it may help to persuade you of its truth. 4. Originally, this word must have been used to describe this process. 5. But for the lack of a unifying theory for these phenomena some of the problems could have been settled a long time ago. 6. This might make the computations simpler, but this also reduces the usefulness of the theory. 7. But for the lack of precise measuring instruments these events might have been detected much earlier. 8. These studies should have been resumed, when it became clear that the original assumption had been correct. 9. The resulting figures should have been corrected for the energy losses to make the picture look more realistic. 10. A lecturer must be able to explain things clearly. 11. The definition of this event lacked clarity, otherwise it could have been taken for general use. 12. But for the support and encouragement of my colleagues this work might not have been completed. 13. Often what is needed has to be greatly modified in the light of what is possible. 14. Observation of the sun and the planets must have been made long before our civilization, as evidenced by recent archaeological findings. 15. Must you leave so soon?

Ex. 58. Imagine you can't find something. Express supposition using *may (might) + Perfect Infinitive*:

1. you can't find your glasses; 2. you don't know where the paper with Ann's telephone number is; 3. you can't find your key; 4. you can't remember where you have left the money; 5. you don't remember where your lighter is; 6. you are not sure whether you have seen this film; 7. you can't find the text-book; 8. you have overestimated this method; 9. you have overlooked something important; 10. he knew more than he showed; 11. the method you used lacked accuracy; 12. the situation was not so bad.

Ex. 59. Paraphrase the following sentences using *must* + *infinitive* to express strong supposition:

1. He is wet to the skin. It is probably raining heavily outdoors. 2. The party was just an official function. You probably felt bored. 3. I haven't heard from him yet. He is probably away on business. 4. So far as I know David was not allowed to have things his own way. He is probably disappointed. 5. There is a lighted window on the third floor. A secretary is probably catching up on her work. 6. The policeman suddenly stopped. He probably caught sight of something unusual.

Ex. 60. Paraphrase the following sentences using *must not* to express prohibition and *don't (doesn't) have to* to express lack of necessity:

1. He is not allowed to use these devices. 2. It is unnecessary for him to stay late at work. 3. It is unnecessary for her to publish all the results. 3. You are not allowed to miss the classes. 4. It is unnecessary for you to attend all the classes. 5. It is not allowed to speak at the lessons. 6. It is unnecessary for me to emphasize this point: it is obvious. 7. You are not allowed to speak Ukrainian at your English lessons. 8. It is unnecessary for you to do this exercise in writing. 9. They are not allowed to run the experiment themselves. 10. Nobody is allowed to be late for work.

Ex. 61. Translate parts of the sentences into English so that to express surprise or indignation using *can't* or *couldn't* + *infinitive*:

1. George meant to see you off at the airport. Не може бути, щоб він передумав. 2. This journalist is a very well-informed man. Не може бути, щоб він написав щось подібне. 3. Don't tell me this actress is well over sixty. The way she looks, їй не може бути більше п'ятдесяти. 4. As far as I know George wanted to become a musician. Не може бути, щоб він зайнявся комерцією. 5. Не може бути, щоб він запізнився на поїзд. The last train should have left ten minutes ago. 6. He isn't much of a singer. Не може бути, щоб він користувався великим успіхом у публіки.

Ex. 62. Paraphrase the following sentences using *should* + *Perfect infinitive* to express advice that came too late:

1. They didn't inform us about the meeting. 2. He didn't make reference to other works in his article. 3. He didn't give any analysis of the results. 4. We didn't systematize the information. 5. I didn't include these results into my paper. 6. I didn't describe the experimental technique in detail. 7. He didn't defend his ideas when they were attacked. 8. He didn't thank Dr. Hilton for the invitation. 9. They didn't tell us about the change in the program. 10. He didn't generalize the facts.

Ex. 63. Paraphrase the following sentences using *be to*:

1. We are supposed to complete the work by the end of the year. 2. We are supposed to solve this problem during the experiment. 3. We are supposed to report the results at the next conference. 4. We are supposed to take part in the symposium. 5. I am supposed to write an article to the

scientific journal. 6. He is supposed to make a presentation at the seminar. 7. This investigation is supposed to clarify this problem. 8. This study is supposed to provide conclusive results. 9. The samples are supposed to be analyzed.

Ex. 64. Choose the correct variant:

1. Where's Ann? – I'm not sure. She _____ at the meeting.
a) is b) might be c) must be d) could have been
2. How does Andy get to the university? – I don't really know. He _____ the bus.
a) might take b) takes c) must take d) will take
3. It's really cold in here today. – Yes, somebody _____ the window open.
a) must leave b) might leave c) must have left d) will leave
4. Have you heard the weather forecast? – No, but look at those clouds in the sky! I think it _____ rain.
a) could b) is going c) should d) ought to
5. Did Mr. Brown call while I was out? – I'm not sure. He _____ .
a) might have b) might c) did d) didn't
6. Are you coming with us? – I'm not sure, I _____ go to the library instead.
a) must b) will c) might d) shall
7. Can I speak to Professor Johnson? – She's not in her office, and she doesn't have any more classes today, so she _____ home.
a) might go b) must have gone c) will probably go d) would probably go

Ex. 65

a) Write a report on your own research activities. Define the subject of your current research work. Say how long this work has been under way. Indicate the current interest in the problem. State the problem and define the aim of your report. Indicate the reporting period.

b) Write a report on the main results of your current work and make an attempt at their preliminary interpretation. Outline the part of the research that still remains to be done and the time necessary to bring in to conclusion.

Assignments #10: Ex. 65 (in written, Lesson 10)

Lesson 11

1. Граматичні особливості наукового тексту: Modal Verbs. Subjunctive Mood

Assignments' checking

1. Collect written assignments #10; give back checked assignments #9

Ex. 66. Translate into English:

1. Ми не можемо передбачити всі ускладнення, які з'являться у процесі роботи, але ми можемо запобігти труднощам, які нам добре відомі. 2. Це питання може бути розглянуте з іншої точки зору: наприклад, його можна розглядати як складову проблеми енергетичного балансу атмосфери. 3. Експеримент необхідно повторити декілька разів, оскільки завжди існує ймовірність інструментальної помилки. 4. Із отриманих даних можна зробити тільки попередній висновок, оскільки вони потребують ретельної перевірки. 5. Питання про експериментальну методика повинно бути вирішене у першу чергу. 6. Результати подальшої роботи повинні дати відповідь на питання про природу цих змін. 7. Ми вважаємо, що зараз нам слід зосередитися на розробці надійного методу дослідження. 8. На сучасному етапі досліджень треба спробувати узагальнити існуючі дані і побудувати теоретичну модель, яку можна застосувати у більшості випадків, якщо не в усіх. 9. Зараз

нам слід розвивати ділові контакти з науковими лабораторіями, які досліджують аналогічні проблеми. 10. Цю роботу слід продовжити, оскільки в її процесі можуть з'явитися нові ідеї та факти. 11. Зараз існує розумний баланс між експериментальними даними і теорією, але в майбутньому вони можуть перейти у суперечність. 12. У майбутньому ця робота, можливо, слугуватиме основою для нової галузі науки. 13. У наступних доповідях, можливо, буде наданий детальний аналіз цих результатів, тому я їх тут випускаю. 14. Нам доведеться прийняти цю модель, оскільки поки що немає інших спроб інтерпретувати ці явища. 15. Певних правил доводиться дотримуватися за будь-якого порівняльного аналізу, але в нашому випадку вони відіграють особливо важливу роль. 16. Мені не треба наголошувати на важливості спільних комплексних дослідженнях, оскільки це цілком очевидно. 17. Ми були змушені зробити такий висновок, бо у той час не було доказів існування механізму зворотного зв'язку. 18. Відповідно до програми, ці дослідження повинні були проводитися у двох напрямках декількома групами, а отримані дані опрацьовуватися і порівнюватися. 19. Наприкінці виступу я, можливо, більш детально зупинюся на цих випадках, але зараз мені доведеться їх тільки перерахувати. 20. Відповідно до розрахунків, ефективність цього методу повинна бути дуже високою. 21. У одній статті ми не зможемо відповісти на всі питання, але ми намагатимемося висвітлити декілька з них. 22. Принципи, описані в цій статті, були розроблені для простого випадку, але вони можуть бути застосовані і для складних систем.

Ex. 67. Translate the following sentences:

a) 1. It would be most timely now to renew our old contacts with that research group. 2 It would be very useful to stimulate researchers' interest in this particular problem. 3. It would be interesting now to survey the possibilities that arise from the application of this approach. 4. It would be inexcusable to confuse these two things. 5. It would be difficult for us to choose between these two methods as they are both inaccurate. 6. It would be natural to ask here how the question of data validity is solved in this case. 7. It would be useful to find out where this error comes from. 8. It would be interesting to check whether our principle will work in other cases.

b) 1. If we had not failed with our last experiment, we might have done most of the work by now. 2. If we had worked jointly with our Russian colleagues we could have had more interesting results. 3. If we had known all these facts at that time, this might have stimulated our interest in this problem. 4. If we had all the necessary equipment at that time, we could have started this research much earlier. 5. We could have obtained a better result if we had used this method from the very beginning. 6. If I had been at the last conference, I could have met many of my foreign colleagues. 7. If I had been informed about symposium at least a week before it started, I could have attended it. 8. If my friend had gone in for science, he could have made a brilliant researcher.

Ex. 68. Expand the following statements beginning your sentences with the preposition *without*:

Eg.: *Many new techniques have emerged lately. – Without them it would be impossible to carry out research on the modern level.*

1. Technology is supplying science with more and more precise instruments. 2. More accurate research methods have appeared in the last few decades. 3. Most problems in science are being solved owing to the joint effort of many investigators. 4. Many sciences have a certain set of conventional signs. 5. Direct contacts among scientists are developing successfully. 6. A researcher has at his disposal today an increasing number of modern approaches and methods. 7.

An investigator has to consume today large amounts of professional literature. 8. Assessment of a scientific discovery requires personal involvement in the research. 9. Most colleges today provide qualified training for their students. 10. College and university students are receiving a better instruction in science nowadays.

Ex. 69. Say what *could* or *might happen* (*have happened*) if the following situations were (had been) realizes:

1. You did not attend the English classes very often. 2. I did not hear Pavlov's report at the conference. 3. They don't have all the necessary instruments for research at hand. 4. The equipment used at that time was very primitive. 5. My friend is a talented man and he can go in for science. 6. Dr. Thomson did not give us a lecture as he had promised. 7. I have never studied physics seriously. 8. I was very busy with my thesis last year. 9. I'll make a speech at the next symposium. 10. I'm writing the article, but it is not ready yet.

Ex. 70. Translate into Ukrainian:

1. I wish I knew some history. 2. I wish I had seen the film when it was on. 3. I wish you could have spoken to her. 4. I wish I hadn't come at all. 5. I wish you wouldn't write this letter yourself. 6. I wish it were summer all the year round. 7. I wish I had spent my holiday in the Crimea. 8. I wish we hadn't spent our holidays in the Crimea. The weather was awful. 9. I wish I had gone to the movies with you last night. 10. I wish the weather were warm now, otherwise we could go swimming.

Ex. 71. Paraphrase the following sentences using *I wish*:

1. Unfortunately the weather is so hot. 2. Unfortunately it's not summer now. 3. What a pity we didn't go home earlier yesterday. 4. You were late for the show last night. 5. What a pity we are not on holidays. 6. It is not Sunday today. 7. I didn't see a new film last week. 8. What a pity they didn't enjoy stay here. 9. What a pity she can't cook well. 10. What a pity I don't have my holiday this summer. 11. Unfortunately he didn't visit Kyiv last year. 12. Unfortunately they don't live close to our place. 13. I forgot about the meeting yesterday.

Ex. 72. Choose the correct variant:

1. I wish you would have called. a) You called. b) You didn't call.
2. If I have money, I buy English books.
a) I always do this. b) I do this when I have money.
3. If she had studied for her test, I'm sure she would have done quite well.
a) She didn't study. b) She studied.
4. If Mary had been at the office, she would have helped you.
a) Mary helped you. b) Mary didn't help you.
5. You could have achieved a better result.
a) You didn't achieve a better result because you didn't study.
b) You achieved a better result because you studied.
6. I wish you had come back.
a) You didn't come. b) You came.
7. If you had done your homework, you would have received an excellent mark.
a) You didn't receive an excellent mark because you didn't do your homework.
b) You did your homework and so you got an excellent mark.
8. I wish that you liked the meeting.
a) You didn't like the meeting. b) You liked the meeting.

Assignments #11: Lesson 11 (orally);

Lesson 12

1. Граматичні особливості наукового тексту: Subjunctive Mood. Non-Finite Forms of the Verb

Assignments' checking

1. Collect written assignments #11; give back checked assignments #10

Subjunctive Mood

Ex. 73. Say what you would have done otherwise:

Eg.: *Your experiment went off well yesterday. – If it had not gone off well yesterday I would have re-started it again.*

1. You had the talk you wanted to have with Dr. Smith. 2. You visited the research institution you wanted to visit. 3. You saw everything you wanted to see there. 4. You talked to the people you wanted to talk to. 5. You were satisfied to your visit to that institution. 6. The new results you obtained were in keeping with theory. 7. The hopes you have pinned on the new approach came true. 8. The questions you were asked at the conference were very simple. 9. The method you suggested proved out to be very good. 10. The question was discussed at the last seminar.

Ex. 74. Say under what conditions the following situations would become possible:

1. Your task would be much simpler. 2. You would feel quite rewarded. 3. You would eliminate some of the recurring errors. 4. You would find yourself in a difficult position. 5. You would find a solution to your problem. 6. The research process would become considerably simplified. 7. You would have far more valuable information at your disposal. 8. You would feel quite satisfied. 9. Your results would look more reassuring. 10. The situation in your field would become much better. 11. You would have solved your present problem already. 12. You would have visited a few research institutions in Russia. 13. You would have taken another problem to study. 14. You would have changed the subject of your thesis. 15. You would have made a big mistake. 16. You would have written an article. 17. You would not have become a scientist. 18. You would have found yourself in a difficult position. 19. You would have made a talk at the conference. 20. You would have looked through this journal last week. 21. You would have found an answer to this question long ago. 22. You would have started this work long ago.

Ex. 75. Translate into English:

1. Зараз було б дуже вчасно відновити наші стосунки з цією лабораторією і, можливо, навіть провести низку спільних досліджень. 2. У стислому огляді, яким є моя доповідь, було б дуже важко перерахувати всі значні дослідження останніх років у цій галузі. 3. Тут було б корисним повернутися трохи назад і подивитися на це питання з іншої точки зору. 4. Було б цікаво з'ясувати, яким чином ці два процеси пов'язані між собою. 5. Ця проблема була б вирішена у найближчі роки, якби ми мали у нашому розпорядженні точніші методи діагностики. 6. Якби ми намагались представити цей процес схематично, то отримали б таку картину. 7. Якби у той час було більше достовірних даних, розробка основних положень теорії, можливо, вже була б закінчена. 8. Якби ми спочатку розглядали проблему з цієї точки зору, то не витратили б марно стільки б часу. 9. Попередня конференція була б набагато цікавіша, якби на неї приїхало більше видатних вчених. 10. Зараз було б важко вирішити, який з цих двох методів застосувати. Можливо, треба спробувати обидва. 11. Із застосуванням цього нового методу час проведення спостережень значно б скоротився. 12. Загалом, було б цікаво перевірити, чи залишається це положення теорії слухним у більш складних випадках. 13. Якби під час дослідження, про яке я зараз розповідаю, був би

змінений хоча б один параметр, нам не вдалося б відтворити цей результат з такою точністю. 14. Якби це припущення підтвердилося в попередніх дослідах, ми б ще тоді могли б вибрати більш правильний напрям нашого дослідження. 15. Якби нам у майбутньому вдалося знайти відмінності в цих явищах, ми б набагато наблизилися до розуміння механізму процесу в цілому.

Non-Finite Forms of the Verb

Ex. 76. Find participles and state their roles (attributes; adverbial modifiers) in the sentences. Translate into Ukrainian:

1. The project proposed by professor is very promising. 2. The paper presented attracted a great deal of attention. 3. When going into reaction, elements change their properties. 4. The method used depended upon the material selected. 5. When discussing progress in their work researchers decided to carry out another experiment. 6. Computer is a complex device when viewed as a whole. 7. He suggested the best solution to the problem concerned. 8. This is the article so much spoken about. 9. This is the best method known. 10. Having discussed the issue, they went to the library. 11. Considered from this point of view the question is of little importance. 12. Having been tested, the device was recommended to production. 13. While working on this project, I read a lot of literature. 14. They were very interested in the subject discussed. 15. Translating these sentences I didn't consult the dictionary.

Ex. 77. Find infinitives and state their roles (subject; predicative; object; attribute; adverbial modifier; parentheses) in the sentences:

1. She was the last to join the group. 2. The subject is important enough to be discussed in full detail. 3. It is never too late to learn. 4. Newton was the first to realize the universality of gravity. 5. These methods are to be described in the next chapter. 6. To explain this phenomenon is not easy. 7. To be on the safe side, we are to take into consideration everything. 8. This is the rule not to be forgotten. 9. The problem is too complex to be solved right away. 10. To get the best result, follow the directions carefully. 11. To begin with, let's review the previous topic. 12. To know everything is to know nothing. 13. These method is not accurate enough to give reliable results. 14. It is still possible to save her. 15. He had no wish to speak to anyone.

Ex. 78. Find gerunds and state their roles (subject; object; attribute; adverbial modifier; predicative) in the sentences:

1. Forecasting future is always an uncertain business. 2. We learn much by reading books. 3. It is worth learning this rule. 4. There are many reasons for questioning this theory. 5. I really thank you for taking all the trouble. 6. Writing essays in English requires practice. 7. If you are not interested in asking questions, you are not interested in having answers. 8. I like to work without being disturbed. 9. Your studying much now will help you in your future work. 10. We succeeded in obtaining reliable results. 11. They know about our investigating the problem. 12. Carrying out this task is of great importance. 13. I object to your discussing this issue now. 14. A true scientist is interested in being told about his mistakes. 15. He went away without having told us the necessary information.

Ex. 79. Choose the correct variant:

1. Can you smell something	a) burn	b) burning
2. Listen! Can you hear a child	a) cry	b) crying
3. I saw him to the ground.	a) fall	b) falling
4. We saw her along the street.	a) walk	b) walking

5. We listened to her the story from beginning to end. a) tell b) telling
 6. I found him my letter. a) read b) reading
 7. I have never heard him French. a) talk b) talking

Ex. 80. In the following sentences change

a) the participial phrases for subordinate clauses:

1. A person bringing good news is always welcome. 2. While skating yesterday he fell and hurt himself. 3. She showed the guests into the room reserved for them. 4. When writing a telegram we must use as few words as possible. 5. The leaves lying on the ground reminded me of autumn. 6. Books read in childhood seem like old friends. 7. Being a great book-lover he spent a lot of money on books. 8. The figures mentioned in his article were very surprising. 9. Receiving the telegram he rang the manager up. 10. The letter received from our relatives greatly surprised us.

b) the subordinate clauses for participial phrases:

1. While we were walking along the street, we saw Olga speaking with an old woman. 2. As we were very tired we refused to go for a walk. 3. A large branch, which had been broken by the wind, lay across the road. 4. I'll show you the article, which has been written by my brother. 5. As he thought that it would rain, he put on a rain-coat. 6. Yesterday the secretary sent off all the letters which had been signed by the director. 7. While I was going to the Institute, I met one of my old friends. 8. As he was very absent-minded, he forgot to call me yesterday. 9. When he came home, he immediately began preparing his supper, as he was hungry as a hunter. 10. When he saw me, he smiled and came up.

Ex. 81. Choose the correct answer:

1. I had my cousin proofread my brother's article. Who proofread the article?
 a) I myself b) my brother c) my cousin
2. The students have finished the project ahead of time to their advisor's delight. Who finished the project?
 a) somebody else b) the students c) the advisor
3. Since I was pressed for time with nobody helping me, I had my report typed. Who typed the report?
 a) somebody else b) I myself c) nobody

Assignments #12: Lesson 12 (orally);

Test # 7 (in written)

Lesson 13

1. Навчально-дослідне завдання: Студентські презентації-звіти про свою науково-дослідну роботу

Assignments' checking

1. Collect written assignments #12; give back checked assignments #11

ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ СТУДЕНТА

Оцінювання навчальних досягнень студентів з опанування змісту навчальної дисципліни «Англійська мова наукового спілкування» здійснюється за шкалою ECTS:

За шкалою ECTS	За національною шкалою	За шкалою навчального закладу
A	відмінно	90-100
B	дуже добре	82-89
C	добре	74-81
D	задовільно	64-73
E	достатньо	60-63
FX	незадовільно з можливістю повторного складання	35-59
F	незадовільно з обов'язковим повторним курсом	1-34

Для визначення загальної кількості балів, отриманих студентом з навчальної дисципліни «Англійська мова наукового спілкування» за семестр, складаються разом бали за такі елементи оцінювання:

- 1) кількість балів, отриманих студентом за *аудиторну роботу* за перший (від 0 до 15 балів) і за другий модуль (від 0 до 15 балів);
- 2) кількість балів за *самостійну роботу* за перший (від 0 до 10 балів) і за другий модуль (від 0 до 10 балів);
- 3) кількість балів за *модульну контрольну роботу* (від 0 до 10 балів) за перший і за другий модуль (від 0 до 10 балів);
- 4) кількість балів, отриманих студентом за виконання *навчально-дослідного завдання* за перший (від 0 до 5 балів) і за другий модуль (від 0 до 5 балів);
- 5) кількість балів, отриманих студентом за *залік* чи за *іспит* (від 0 до 20 балів).

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ АУДИТОРНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Контроль та оцінювання рівня сформованості всіх видів комунікативної компетенції студентів здійснюється на практичних заняттях під час виконання студентами завдань, спрямованих на опанування ними навчального матеріалу. При оцінюванні рівня сформованості комунікативної компетенції студентів викладачі дотримуються таких методичних положень і критеріїв, розроблених у Curriculum for Universities (Програма з англійської мови для професійного спілкування / Г. С. Бакаєва, О. А. Борисенко, І. І. Зуєнок [та ін.]. – К. : Ленвіт, 2005. – 120 с. – Текст укр. і англ. мовами) на основі загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти (Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / Рада з питань співпраці в галузі культури; Ком. з освіти; Від. сучас. мов. – Страсбург / наук. ред. С. Ю. Ніколаєва; пер. О. М. Шерстюк. – К. : Ленвіт, 2003. – 261 с.):

Критерії оцінювання рецептивних умінь (читання та аудіювання).

- розуміння студентом ідеї тексту, його сутності, деталей і структури тексту;
- здатність визначати головні думки, конкретну інформацію;
- уміння робити припущення про ідеї і ставлення;
- розуміння особливостей дискурсу.

Критерії оцінювання продуктивних умінь (говоріння та переклад).

- оцінюється мовлення (логічна послідовність, обсяг, якість, чіткість передачі інформації) студентів відповідно до критеріїв, розроблених для їхнього РВМ;
- здатність студента брати активну участь у бесіді, обмін репліками та підтримання інтеракції оцінюються відповідно до РВМ студента;
- здатність студента продукувати розбірливі висловлювання, дотримання наголосу, ритму, інтонації оцінюється відповідно до РВМ студента;
- точність і доречність використання мовних засобів;
- лексичний і граматичний діапазон відповідно до дескрипторів рівня;
- стиль (напр., уникнення повторення лексичних одиниць);
- чітка структура, належна розбивка текстової інформації на абзаци;
- зв'язний текст із належними з'єднуючими фразами, що допомагають читачеві орієнтуватися в тексті.

Аудиторна робота студента оцінюється за шкалою від 0 до 15 балів за кожний модуль. Студентам, які виконали всі завдання аудиторної роботи відповідно до програми у повному обсязі ставиться за **кожний модуль:**

«15 балів» – студенту, робота якого на практичних заняттях відповідала оцінці «відмінно» і який виконав усі завдання на високому рівні (допустимими є незначні помилки, що складають не більше, ніж 5 % завдань);

«13–14 балів» – студенту, робота якого на практичних заняттях відповідала оцінці «дуже добре» і який виконав усі завдання, зробив помилки не більше, ніж у 10 % завдань, проте здатний виправити помилки після того, як викладач привернув до них його увагу;

«10–12 балів» – студенту, робота якого на практичних заняттях відповідала оцінці «добре» і який виконав усі завдання, зробив помилки не більше, ніж у 20 % завдань, проте здатний виправити помилки після того, як викладач привернув до них його увагу;

«7–9 балів» – студенту, робота якого на практичних заняттях відповідала оцінці «задовільно» і який виконав усі завдання, зробив помилки не більше, ніж у 30 % завдань, проте не здатний виправити помилки після того, як викладач привернув до них його увагу;

«4–6 балів» – студенту, робота якого на практичних заняттях відповідала оцінці «достатньо» і якщо студент виконав усі завдання і зробив помилки не більше, ніж у 40 % завдань;

«0–3 бали» – у разі, якщо студент не виконав усіх завдань або ж зробив помилки більше, ніж у 40 % завдань і не здатний виправити свої помилки (робота такого студента відповідає оцінці «незадовільно»).

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ СТУДЕНТАМИ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ

У сучасному інформаційному суспільстві взаємодія учасників наукової спільноти через обмін науковою інформацією, отриманою в результаті наукового пізнання, її поширення та використання, мають провідне значення для розвитку світової науки, оскільки вищезазначене створює поле для відкритих наукових дискусій й сприяє міжнародній науковій співпраці.

Як уже зазначалося, дана методична розробка охоплює теми, вивчення яких передбачено програмою навчальної дисципліни «Англійська мова наукового спілкування» для студентів освітнього ступеня «Магістр» усіх форм навчання і спеціальностей. У цій частині методичних рекомендацій подано навчальний матеріал, який призначено для самостійного опрацювання студентами та тестові завдання, що є узагальнюючим підсумково-навчальним і водночас контролюючо-регулятивним елементом єдиного навчального процесу з опанування студентами змістом програми із зазначеної вище навчальної дисципліни. Самостійне опрацювання навчального матеріалу, перш за все, передбачає роботу студентів із вивчення, повторення чи узагальнення теоретичних питань, пов'язаних із граматико-стилістичними та лексико-термінологічними особливостями наукового дискурсу. Проте, основою розуміння цих особливостей, без сумніву, є високий рівень сформованості у студента лексико-граматичної компетенції, що дозволяє йому ефективно іншомовне функціонування у межах професійно-відтворювальних та науково-прагматичних завдань.

Усі завдання *Individual Autonomous Tasks* розділені авторами методичних рекомендацій на *Assignments* та *Tests*, які, з одного боку, є продовженням навчального матеріалу, що опановували чи активізували на практичному занятті, а, з іншого боку, можуть служити для самостійного повторення певних граматичних тем, володіння якими є актуальним для ефективного функціонування молодого науковця у сфері сучасного наукового дискурсу. Усі тести мають позначки щодо тих граматичних тем, яких вони стосуються.

Крім того, для ефективної самостійної роботи неабияку значущість мають довідково-інформаційні та навчально-пояснювальні матеріали, що розміщені авторами у додатках, а саме:

- правила українсько-англійської транслітерації, необхідні для адекватної передачі українських власних імен за міжнародними правилами;
- фрагменти алгоритмічно-структурних матриць змістових кліше викладу матеріалів наукової доповіді або тез (кліше формулювання назви доповіді або тез, обґрунтування актуальності проблеми, викладу мети або завдання дослідження, викладу гіпотетичних припущень або методологічних положень, викладу методики та методів експериментального дослідження, опису отриманих результатів та оцінки їхньої достовірності, коментарів або інтерпретацій результатів проведеного дослідження, викладу загальних висновків доповіді);
- загальні положення та алгоритм написання анотації до наукової статті;
- загальні положення написання реферату наукової статті чи реферату прочитаної за обраною темою дослідження науково-теоретичного доробку;
- зразок бібліографічного опису літературних джерел за правилами оформлення «наукового» продукту.

Автори сподіваються, що використання даних методичних рекомендацій дозволить професорсько-викладацькому складу та аспірантам ДЕДУТ раціонально організувати свою роботу з підготовки, написання та редагування публікацій англійською мовою, успішно подолати складності, які пов'язані зі структуруванням та мовностилістичним оформленням змісту статей, що, в свою чергу, збільшить присутність науково-викладацької спільноти університету у світовому академічному просторі.

ASSIGNMENTS

Assignments #1

Ex. 1. Make the following sentences interrogative:

1. Every morning I go to the institute. 2. We read English articles very often. 3. My friend speaks English rather fluently. 4. We went to the theatre last night. 5. I am engaged in theoretical and experimental investigation. 6. They finally settled their question. 7. Computers process information very quickly. 8. The letter was posted yesterday. 9. Ohm's law shows the relationship between voltage, current and resistance. 10. The speed of the plane will depend on many factors. 11. They will use new methods in their experiments. 12. Problems of vital importance are touched upon in this book. 13. I shall be absent next week. 14. This exercise is not difficult. 15. My chief will be invited to speak at the conference.

Ex. 2. Translate into English using the verbs *get*; *obtain*; *receive*:

Obtain means *getting something through efforts (obtain data, evidence, knowledge, results)* *Receive* means *getting what is offered, given*

sent (receive an award, a prize, a letter; news) but obtain/receive a science degree. Get is a verb with the most common meaning

1. Він не отримав ніякої освіти, коли йому було 16. 2. Вона отримає премію за свою наукову роботу. 3. Вчора вони отримали цінні дані. 4. Я думаю, він отримає ступінь доктора. 5. Отримані ними два дні тому дані цілком достовірні. 6. Позавчора ми отримали запрошення відвідати цю цікаву виставку. 7. Коли вона отримала науковий ступінь? 8. Чи отримали ви всі необхідні експериментальні дані минулого тижня? 9. Чи думаєте ви, що отримані вами минулого місяця результати допоможуть зробити остаточний висновок? 10. Із задоволенням повідомляю вам, що вчора отримав запрошення відвідати цю наукову конференцію.

Ex. 3. Translate into English using the verbs:

A) attend and visit:

1. Він не ходить на лекції. 2. Чи відвідуєте ви семінари по філософії? 3. Чи правильно я зрозумів, що ви збираєтеся відвідати цю виставку? 4. Дуже багато людей були присутніми на лекції з економіки. 5. А скільки людей взагалі відвідує ці лекції?

B) advise and consult:

1. Я повинен порадитися з моїм науковим керівником. 2. Хто порадив вам використати цей метод? 3. Я раджу перевірити ваші дані ще раз. 4. Краще проконсультуйтеся у завідувача лабораторії. 5. Вони не радилися зі мною. 6. Мій керівник радить застосувати інший метод.

Ex. 4. Translate into English using the expressions to be under discussion (consideration, investigation, study); to be in progress; to be in question; to deal with:

1. Проблема, що досліджується, має велике значення для ядерної фізики. 2. Ця стаття стосується дуже важливої проблеми. 3. Розкажіть нам про дослідження, які проводяться у вашій лабораторії. 4. Доктор Пірс – один з найвидатніших спеціалістів з питання, що зараз дискутується. 5. Доклад, про який йде мова, був представлений науково-дослідним відділом нашого інституту. 6. Якими проблемами ви зараз займаєтесь? 7. Книга, про яку ти питаєш, була видана в минулому році. 8. Мені б хотілося більше дізнатися про дослідну роботу, яка проводиться в цьому науковому центрі. 9. Питання, що вивчається, є дуже цікавим для спеціалістів з різних галузей економіки. 10. Вечірнє засідання було присвячене новітнім технологіям в галузі економіки.

Ex. 5. Translate into English:

1. Про що йдеться в останній статті, яку ви прочитали? – У ній йдеться про останні досягнення в моїй галузі дослідження. 2. Чому присвячений останній номер журналу цього року? – Новітнім працям вчених у нашій галузі. 3. Чи читали ви останню статтю доктора Н. в останньому номері журналу? – Так, читав. – Чому вона присвячена? – В ній йдеться про найсучасніші методи дослідження. 4. Що міститься на останніх сторінках роботи? – Останні результати дослідження.

Ex. 6. Translate into English, using to give (present; provide) an ... account of:

1. У книзі дається детальний опис методу дослідження. 2. У третьому розділі міститься докладний опис експерименту. 3. У першому розділі міститься вступний опис питань теорії. 4. У останньому розділі дається стислий виклад результатів експерименту. 5. У розділі «Обговорення» міститься всебічний опис основних напрямків роботи. 6. У статті подається опис історії дослідження.

Assignments # 2

Ex. 7. Make sentences with the following word combinations. Use there is / there are:

A wide range of unsolved problems; a great number of papers; a large body of information; a lot of new data; some new ideas; a good deal of factual information; a great variety of experimental techniques; a wide choice of instruments; a great number of experimental facts; a variety of methods.

Ex. 8. Make the following sentences negative, then interrogative:

1. There are some experimental results in this paper. 2. There are some microscopes in this laboratory. 3. There is some water in this test tube. 4. There is some oxygen in this chamber. 5. There are some computers in this laboratory. 6. There are some physics journals in this library. 7. There are some monographs on this subject. 8. There are a lot of figures in this article. 9. There is some discrepancy between the results. 10. There is the description of this method in the essay. 11. There is a great deal of reliable information on the nature of the process now. 12. There is full bibliography in this book. 13. There are a great number of references at the end of the paper. 14. There are a lot of drawbacks in your article. 15. There are some interpretations of this phenomenon.

Ex. 9. Complete the following sentences with information related to your research:

1. In this paper I shall concern myself with ... 2. In this talk I shall touch upon ... 3. In this paper we shall outline ... 4. Our consideration will be based on ... 5. In this article I shall try to show ... 6. In this paper we shall give a brief account of ... 7. An attempt will be made ... 8. In my talk I shall make an attempt ... 9. Attention will be given to ... 10. Our conclusions will be drawn from ... 11. In the present paper we shall deal with ... 12. In the present paper the author will provide evidence for ... 13. This problem will be dealt with ... 14. The present paper will be concerned with ... 15. One section of the paper will be devoted to ...

Ex. 10. Fill in prepositions where necessary:

1. The old woman says her husband retired ... sixty seven. 2. ... my first visit ... Lviv I spent three hours sightseeing every afternoon. 3. "Which street does he live ...?" "He lives ... 23 Oxford Street. It's rather far ... here." 4. I met ... a friend ... the way ... the institute. He told me that he had got a new flat ... a new district ... the suburbs. 5. ... a holiday there are always a lot ... people ... the streets and squares. 6. "Is your father still ... hospital? Are you going to visit him in ... hospital?" 7. When my friend was ill he stayed ... home a week or two. 8. Every morning I leave ... 8.15 in order not to be late ... work.

Ex. 11. Write about the book (the article) you've recently read or are reading now:

1. The title of the book. 2. The time and place of its publication. 3. The subject of the book. 4. For whom the book is addressed. 5. The

author(s) of the book. 6. The list of references. 7. The arrangement of the subject matter. 8. The quantity of the chapters. 9. The contents of each part. 10. What is of particular interest. 11. Your own opinion about the value of the book.

Assignments # 3

Ex. 12. Make the following sentences interrogative. Give short and full affirmative and negative answers:

1. They were waiting for you at 5 p.m. 2. He is standing at the window talking with someone. 3. I am going to read for my classes the whole evening. 4. She was having a rest from 2 to 3 after dinner. 5. Many scientific books and articles are being translated from foreign languages. 6. Nick is not writing. He is doing nothing. 7. At this time tomorrow we shall be approaching Odessa. 8. We shall be waiting for you here after classes. 9. When I came in the last student was being examined. 10. He was learning the new English words when I came in. 11. When the teacher was explaining the rule, the students were looking at him. 12. Yesterday the whole morning I was cleaning my flat. 13. We are going to the theatre tonight. 14. The devices are being repaired. 15. She is going to visit us in a couple of days

Ex. 13. Replace the infinitives in brackets by the Present Simple or Progressive; Past Simple or Progressive:

1. My elder sister (to have) a music lesson. She always (to have) a music lesson on Friday. 2. Who (to sing) in the next room? 3. I (to read) a book when he (to come) in. 4. Father (to read) a newspaper. He usually (to read) something before going to bed. 5. Mother (to cook) breakfast in the kitchen. She always (to cook) in the morning. 6. When I (to go) out the sun (to shine). 7. Who you (to wait) for? – I (to wait) for Ann, we (to leave) in ten minutes. 8. It often (to rain) in autumn. 9. The girl (to walk) as though she (to have) no particular objective. 10. (not to go) out, it (to rain) heavily. 11. You (to understand) the use of the Simple Present and Present Progressive quite well? 12. What you (to write)? You (to make) notes about the two present tenses? 13. He (to sit) in a café when I (to see) him. 14. Why you (to smile), Kitty? 15. I often (to meet) you at the corner of this street. You (to wait) for anybody? 16. You usually (to go) through the park? – Not usually, it's only today that I (to go) here. 17. You (to hear) anything? – Yes, somebody (to ring) at the door. 18. The still (to discuss) where to go now. 19. He (to work) all day yesterday.

Ex. 14. Translate into English. Pay attention to the use of the Present Progressive Tense to express actions in the near future:

1. Ми зараз дуже зайняті, оскільки завтра ми їдемо. 2. Влітку ми завжди їздимо на дачу. 3. Давайте пройдемо на платформу, поїзд прибуває через п'ять хвилин. 4. Поїзди прибувають і відправляються точно за розкладом. 5. Коли мої друзі приїдуть до Києва, вони завжди зупиняться у мене. 6. Моя сестра приїде у суботу. Я буду її зустрічати. 7. Моя подруга справляє сьогодні вечірку. 8. Коли вони справляють вечірку, вони, зазвичай, запрошують всю нашу родину.

Ex. 15. Fill in prepositions, where necessary:

1. My friend and I always prepare ... our examinations together. I took my English exam the day ... yesterday, and got "good" ... it. My friend is going to have his exam ... two days' time. I hope he'll do well ... it, too. 2. I'm going ... the seaside ... on my holiday ... this year. I always spend my holiday ... the sea. When I was away ... holiday ... last year, I didn't swim much because ... the weather. The doctor says I shouldn't stay ... in the sun ... twelve o'clock. So, I shall go ... the beach early ... the morning and be back home ... eleven. 3. My sister is a teacher, so has two months' holiday ... summer. She is away ... holiday now. She usually finishes work ... the end ... June and leaves Kyiv early ... July.

Assignments # 4

No assignments after Lesson 4 as IAT

Assignments # 5

Ex. 16. Make the following sentences interrogative. Give short and full affirmative and negative answers:

1. They have come to Kyiv to attend a conference on globalization. 2. The engineers have obtained quite remarkable results from the experiments they have recently conducted. 3. I have always lived here. 4. Our reports have been written in time. 5. I have no fully analyses of the experiment. 6. By Monday she will have already typed the article. 7. He had written the letter before he went home. 8. This new complex will have been completed by April. 9. My friend has not been to Kyiv for ten years. 10. By night the rain had stopped. 11. Here is the book I have just bought. 12. It was ten o'clock but he had not yet finished looking through the papers. 13. The luggage had been examined by the time the train started. 14. They will have completed the work by the deadline. 15. He has worked hard this year.

Ex. 17. Chose the correct word from those in the brackets:

Do you know (that; what) they're discussing? 2. I can't say (that; what) I liked the book very much. 3. Somebody told (that; what) Peter is coming back to Kyiv soon. 4. Have you heard (that; what) they decided to do? 5. My friend has told me (that; what) his mother is ill. 6. I'm telling you (that; what) you should do. 7. I feel (that; what) he is going to say. 8. I feel (that; what) he is write. 9. Do you remember (that; what) he said? 10. Sorry! I didn't hear (that; what) you said.

Ex. 18. Put the following statements into the Passive Voice:

1. We have carried out a few experiments this week. 2. We have recently undertaken a new study. 3. They have recently made an analysis of the data. 4. They have accomplished an interesting investigation this year. 5. We have lately published some useful information on this problem. 6. We have just presented a few illustrative recommendations. 7. They have ignored this important fact. 8. They have held a scientific conference this month.

Ex. 19. Change the following statements into the Present Perfect negative using yet:

1. I am going to review the data. 2. I am going to write my thesis. 3. He is going to present his paper. 4. They are going to sent us the reprints of their articles. 5. They are going to try this approach. 6. We are going to test this installation. 7. We are going to discuss this program. 8. She is going to describe her work. 9. He is going to complete this experiment. 10. I am going to present the advantages of this method over the other one.

Ex. 20. Make sentences with the following phrases and the construction *there + to be* in the Present Perfect:

Ex.: *some new developments in*: There have been some new developments in high-energy physics lately.

1. remarkable achievements in; 2. considerable progress in; 3. much interest in; 4. serious drawbacks in; 5. some confusion in; 6. a few reports on; 7. some interesting studies on; 8. some important data on; 9. some criticism on; 10. some attempts to study.

Ex. 21. Fill in the blanks with articles or possessive pronouns where necessary:

Jack London, ... great American novelist, was born in ... San Francisco and spent ... first years of ... life there. John London, ... father of ... family, left ... farm and moved to ... town. He tried a lot of trades, but couldn't make enough money to send ... children to ... school. Jack London had to begin earning ... living at ... early age. He sold ... morning and evening papers in ... streets. At ... age of fourteen he began working in ... factory. He worked eighteen to twenty hours ... day. Then he became ... sailor. Jack London travelled ... lot. He had to do ... very hard work, but he also read ... lot and tried to get ... education. He went to ... school and to ... University. In addition he read ... lot of books on ... History and Philosophy. Jack London's ambition was to become ... writer. Later London went to ... Far North of ... America. He didn't bring back any gold from there, but he brought something much better than ... yellow metal. It was ... book of ... stories about life in ... North. He had realized ... ambition; he had become ... writer.

Ex. 22. Fill in the blanks with prepositions and adverbs where necessary:

1. When Dickens was a boy ... four, his father showed him a beautiful house ... the place where they were living ... that time. "Why can't we live ... a fine house like that?" the boy asked ... his father. "We're rather poor, and can't pay ... it," his father answered. Little Charles often went ... that place. He liked to look ... the house and play outside it. Many years later he really moved ... that house and lived there ... a long time.
2. Theodore Dreiser, the great American writer, was born ... the 27th ... August, 1871 ... a small town ... America. 3. When Jack London was a boy ... ten, he sold newspapers ... the streets and ... this way helped ... his parents. 4. Which novels ... Jack London have you read?
5. The boy learned to read ... the age ... five.

Ex. 23. Put the verbs in the correct tense:

A) 1. The boy (to collect) a few hundred valuable stamps. 2. Mike (not to read) "A Kind of Loving" yet. 3. You (to read) the book that I (to give) you last week? - No, I (not to finish) it yet. As soon as I (to finish) it I (to return) it to you. 4. Do you know Nick? - Yes, I do. I (to know) him since he (to come) here in 2002. 5. Why you (not to write), Nina? - I (to have) nothing to write with. I (to break) my fountain pen. 6. Don't start doing Ex. 12 until you (to learn) the grammar rule. 7. You (to pass) your examination in economics? - Yes, I ... - When you (to take) it? - On Saturday. 8. Last week the doctor (to come) to see Jack, because he (to fall) ill. The doctor (to tell) him to stay in bed for a week. When the doctor (to examine) him, his friends (to come) to visit him. 9. Will you come tomorrow morning, please? I (to pack) then and I (to need) your help. If you (to come) before 8 o'clock, I (to be) busy. I (to have) my lesson in French.

B) It (to rain) still. It (to rain) for days. I (to arrive) at Hereford Square, (to shake) the water off my overcoat and (to hang) it up, and (to walk) into the drawing-room. A bright fire (to burn) and the lamps (to be) all on. The curtains (to be) not yet drawn and I (can) see outside the magnolia tree. Antonia, who (to read) by the fire, (to jump up) to welcome me. She (to kiss) me and (to ask) me what sort of day I (to have). I (to tell) her and (to sit down) heavily on the sofa. I (to be) now unutterably tired. Absent-mindedly I (to pick up) the book that (to lie) on the little table.

Assignments # 6-12

No assignments after Lesson 6-12 as IAT, there are *Tests*

TESTS

TEST № 1 PRESENT TENSES

1. Excuse me I a public telephone. Is there one near here?
a) have been looking for b) have looked for c) look for d) am looking for
2. How long Jerry? - But I don't know him at all. I have never met him.
a) do you know b) have you known c) has you known d) did you know
3. The government is worried because the number of people without jobs
a) increases b) has increased c) is increasing d) has been increasing
4. Sara, my next door neighbour, has a car, but she it very often.
a) doesn't use b) isn't using c) hasn't used d) hasn't been using
5. A group of scientists are travelling around Africa. How many countries so far, I wonder?
a) have they visited b) have they been visiting c) they have visited d) do they visit
6. Anne is a fashion designer; she to the opening of every new fashion show in the city now.
a) goes b) is going c) has gone d) has been going
7. Look here! I simply refuse to believe what you me now.
a) are telling b) have been telling c) have told d) tell
8. It's raining, and I see you don't have an umbrella. You can borrow mine, I it now.
a) don't need b) did not need c) haven't needed d) haven't been needing
9. Willy from his Uncle Alex since the latter immigrated to Canada.
a) does not hear b) have not heard c) has not heard d) is not hearing
10. I have just applied for a job in the local hospital, now I for an answer from them.
a) wait b) have been waiting c) have waited d) am waiting
11. Nora, you look awfully tired. What all day?
a) do you do b) are you doing c) have you been doing d) have you done
12. Carol and I are old friends. I her since we studied in high school together.
a) know b) have known c) are knowing d) have been knowing
13. David is quite an athlete. He wants to be strong and healthy that's why he every morning.
a) is jogging b) has jogged c) jogs d) has been jogging
14. I have read this chapter in my chemistry text three times, and still I it.
a) haven't understood b) don't understand c) understand d) have understood
15. Jack has been a postman all his life; he mail to homes and offices of the town.
a) is delivering b) has delivered c) has been delivering d) delivers
16. How long a course of lectures on Medieval History?
a) does D. deliver b) is D. delivering c) has D. been delivering d) has D. delivered
17. - What are you looking for? - I my umbrella somewhere, and now I don't know where it is.
a) leave b) has left c) have been leaving d) have left
18. As far as I know Mike Italian for quite some time, but he still doesn't understand very much.
a) is learning b) has been learning c) has learnt d) learns
19. Linda's apartment looks nice and tidy because she it every two years.
a) redecorates b) is redecorating c) has redecorated d) has been redecorating
20. I am sorry Ann can't come to the phone right now because she a shower.
a) is taking b) has taken c) takes d) has been taking
21. My mother is a medical nurse; she takes care of sick and old people. What for a living?
a) does your mother do b) is your mother doing
c) has your mother done d) has your mother been doing
22. My cousin Jake has got a lot of books, most of which he
a) doesn't read b) hasn't been reading c) hasn't read d) isn't reading
23. Her family from town to town ever since she can remember.

- a) is moving b) has moved c) moves d) has been moving
24. You do not hear what I am saying because you very absent-minded today.
a) are b) is c) are being d) have been
25. Be careful with paint. It a certain amount of lead.
a) contains b) is containing c) has contained d) contained
26. Zeta has sent me two letters; neither of which
a) has arrived b) have arrived c) arrive d) is arriving
27. What with yourself? There is mud all over you!
a) has you been doing b) are you doing c) did you do d) have you been doing
28. About 85 percent of American students public schools, which are supported by state and local taxes.
a) attend b) are attending c) have attended d) have been attending
29. Peter and Mary on the platform. They have been waiting for their train for half an hour.
a) have been standing b) are standing c) stand d) have stood
30. Sonia as a computer programmer this year, but she'd like to try something different.
a) works b) has worked c) is working d) has been working
31. There! this big heavy cloud in the sky; I am sure it'll rain in a minute.
a) Do you see b) Have you seen c) Are you seeing d) Have you been seeing
32. The Alisons have got three cars, two of which they never
a) are using b) use c) have used d) have not use been using
33. I am tired. We for more than an hour. Let's stop and rest for a while.
a) have been walking b) are walking c) walk d) have walked
34. you a ride home yet since he started working in your department?
a) Has Sam been giving b) Does Sam give c) Is Sam giving d) Has Sam given
35. I have found a good job. It's in Brazil. I to go to Brazil. I don't like living in cold climates.
a) have always wanted b) always wanted c) want d) is wanting
36. Jeremy basketball this season; he wants to concentrate on his studies.
a) doesn't play b) hasn't been playing c) isn't playing d) hasn't played
37. - Do you remember me? - Of course, I do. We several times before.
a) have met b) meet c) met d) have been meeting
38. Jerry promised to come to work in time. He is not here, and he even
a) isn't calling b) hasn't called c) hasn't been calling d) doesn't call
39. For many years American schools federal aid for special purposes.
a) receive b) have received
c) have been receiving d) are receiving
40. Who my newspaper? It was on my desk a minute ago.
a) has taken b) have taken c) took d) takes
41. Today the world so rapidly; things never stay the same.
a) changes b) has changed c) is changing d) has been changing
42. Paul looks young for his age. He says he is 56 years old, but nobody him.
a) hasn't believed b) is not believing c) believes d) believe
43. I Mario for some time since he left Milan a few years ago.
a) haven't seen b) don't see c) didn't see d) aren't seeing
44. You may take this magazine. I through it already.
a) look b) have looked c) am looking d) have been looking
45. Jake is a good footballer. Do you know since when football?
a) he has been playing b) he plays c) has he been playing d) is he playing
46. - May I speak to John, please? - Sorry, he is out. He has gone to the library. He for his History exam there.

69. In 1912 the Titanic an iceberg on its first trip across the Atlantic, and it sank four hours later.
 a) had hit b) hit c) was hitting d) had been hitting
70. He had been away for years and when he visited his native town, he saw that it greatly.
 a) changed b) was changing c) had been changing d) had changed
71. While the kids in the garden, their mother was hurriedly cooking dinner.
 a) were playing b) played c) had been playing d) had played
72. Dinosaurs were the largest animals ever to live on earth, and they the Earth for a very long period of time.
 a) ruled b) were ruling c) had ruled d) had been ruling
73. Our neighbours called the police when they found out that somebody into their house.
 a) broke b) was breaking c) had broken d) had been breaking
74. While I the dishes last night, I dropped a plate and broke it.
 a) washed b) was washing c) had washed d) had been washing
75. While I a burglar climbed into the room through the window.
 a) had been sleeping b) was sleeping c) slept d) had slept
76. When Alice was small, she of darkness and always slept with the light on.
 a) used to be afraid b) was afraid c) had been afraid d) afraid
77. Lucy her seatbelt before the accident happened that's why she was badly hurt.
 a) didn't wear b) wasn't wearing c) hadn't worn d) hadn't been wearing
78. He was taken to the police station because he into a car in front of him.
 a) crashed b) had crashed c) didn't crash d) wasn't crashing
79. Our clothes were wet because we in the rain.
 a) had been walking b) had walked c) were walking d) walked
80. I saw Paul at the airport. He for his brother's plane to arrive from Canada.
 a) had been waiting b) was waiting c) waited d) had waited
81. Everybody was laughing merrily while Harris them a funny story.
 a) told b) had told c) was telling d) had been telling
82. Who in this house before they pulled it down?
 a) was living b) had lived c) lived d) had been living
83. Scarcely out of the window when I saw a flash of light.
 a) had I looked b) I was looking c) had I been looking d) was I looking
84. I had a cup of tea for breakfast because I of coffee.
 a) had run out b) ran out c) was running out d) had been running out
85. Robert didn't answer the phone when Mary called. He a shower and didn't hear the phone.
 a) had been taking b) was taking c) had taken d) took
86. Mrs. Robson died in her sleep. Her doctor told me she from a weak heart for some time.
 a) was suffering b) had been suffering c) suffered d) had suffered

TEST № 3 FUTURE TENSES

87. I will be back soon. I hope you your translation by the time I come.
 a) will have finished b) will finish c) will be finishing d) will have been finishing
88. By the time you come home you everything I have told you.
 a) will have forgotten b) will forget c) will be forgetting d) have forgotten
89. If I George tomorrow, I will tell him to come and see you.
 a) meet b) will meet c) am going to meet d) will be meeting
90. Who of the dog when you go to America?
 a) will take care b) will be taking care c) is taking care d) are going to take care
91. By the time Mother comes home Peter all the ice-cream.
 a) will eat b) will have eaten c) will have been eating d) will be eating

92. It's too late to telephone Tom now. I think I him in the morning.
a) will call b) am going to call c) will be calling d) will have called
93. By the beginning of next month the firm for four years.
a) will function b) will have been functioning c) is functioning d) will have functioned
94. their luggage by the time the taxi comes?
a) will they b) will they have packed c) will they be packing d) they will pack
95. I won't give you a definite answer until I from my bank.
a) have heard b) hear c) will hear d) will have heard
96. My parents are returning from Italy next Monday at 7 p.m. So this time next Monday I them at the airport.
a) will meet b) will be meeting c) will have met d) will have been meeting
97. Susan the house before her husband comes home.
a) won't leave b) won't have been leaving c) won't have left d) won't be leaving
98. The windows in my flat are dirty. I haven't cleaned them yet. I it this Saturday.
a) will do b) will be doing c) doing d) am going to do
99. I don't know what he thinks about it, but I think I him.
a) am asking b) will have asked c) will ask d) will be asking
100. They all the problems by the end of the meeting, I am afraid.
a) won't settle b) won't have settled c) aren't settling d) won't be settling
101. I to a party tomorrow. Would you like to come?
a) will go b) am going c) will be going d) will have gone
102. My room has been in a mess for days. So tomorrow I it.
a) will be clean b) am going to clean c) will have cleaned d) cleaning
103. By the first of December this year I here for fifteen years already.
a) will have been working b) will work c) will have worked d) will be working
104. If you me the truth, I will never speak with you.
a) won't tell b) won't be telling c) don't tell d) aren't telling
105. Do you think here in a few years' time?
a) will you still be working b) you will still be working
c) you are still working d) will you still work
106. Don't wait for him, he won't come for supper; he late.
a) will come b) will have come c) is coming d) will be coming
107. I'll come home late tomorrow. I out with my friend.
a) will be dining b) will have dined c) will have been dining d) am dining
108. John has bought this TV set on credit. He all the money by the first of August.
a) will pay b) is paying c) will have paid d) will be paying
109. Ask Tom if he in the chess tournament next week.
a) will take part b) takes part c) will be taking part d) will have taken part
110. I don't know when Pr. Johnson to his office, but when he comes, I'll speak to him about it.
a) comes b) will come c) will have come d) is coming
111. Ted is looking for a job. He is a good worker and I hope that by the end of the month he a good job.
a) will find b) is going to find c) will have found d) is finding
112. She is in the country now and she there for another week.
a) will have been staying b) will be staying c) will stay d) will have stayed
113. The house for two hours when the firefighters finally arrive.

- a) is burning b) will be burning c) will have burnt d) will have been burning
114. I can't meet you this evening. A friend of mine to see me.
a) will come b) will have come c) is coming d) comes
115. I don't know his address, but I it for you, if you want it.
a) will get b) will be getting c) am getting d) will have got
116. Don't worry. I will switch off all the lights in the house when I to bed.
a) will go b) will have gone c) go d) will be going
117. The dog will wait for his master near the door until his master from work.
a) gets back b) will get back c) won't get back d) will be getting back
118. Where work after you graduate from the University?
a) are you going to b) you are going to c) will be you d) you will
119. According to the weather forecast it tomorrow all day long.
a) will be raining b) will rain c) will have rained d) will have been raining
120. I don't know if he to join us, but if he does, it will change my plans.
a) will make up his mind b) will have made up his mind
c) makes up his mind d) has made up his mind
121. By this time next year Professor Smith on the subject for five years.
a) will be lecturing b) will have been lecturing c) will lecture d) will have lectured
122. Jason Russian for two years before he leaves Russia.
a) will learn b) will have been learning c) will have learnt d) will be learning
123. It is not clear if the weather for the better.
a) changes b) will change c) will be changing d) will have changed
124. I to London tomorrow; I will phone you when I arrive.
a) will come b) am coming c) will be coming d) will have come
125. I am reading an English book now. It is so interesting that by the end of the day I reading it.
a) am finishing b) will have finished c) will be finishing d) will finish
126. Did you write that letter to Jack? - Oh, I forgot. Thanks for reminding me. I think I it in the evening.
a) will have written b) will have been writing c) will write d) am writing
127. I won't leave the house before the postman mail.
a) will have brought b) brings c) will bring d) is bringing

TEST № 4 PASSIVE AND ACTIVE VOICE

128. The bridge by tomorrow morning.
a) will have been reconstructed b) is being reconstructed c) will be reconstructed
129. Everybody by the terrible news yesterday.
a) shocked b) was shocked c) is shocking
130. Over 57 million students in American schools which range from kindergartens to high schools.
a) were enrolled b) are enrolled c) has been enrolled
131. While we were on holiday, our camera from our hotel room.
a) was stolen b) has been stolen c) had been stolen
132. Weekends outdoors by most English people.
a) spend b) are spending c) are spent
133. Our plan by the members of the committee.
a) considers b) is being considered c) is considered
134. A decision until the next meeting.
a) has not been made b) will not made c) will not be made

249. Sheila scrubbed and cleaned the little house look nice.
a) to make b) to be making c) to have made d) to have been making
250. Diplomacy is and say the nastiest things in the nicest way.
a) to do b) to be doing c) to have been doing d) to have done
251. They must have taught him a lesson. It ought to long ago.
a) be done b) have been done c) do d) have done
252. Anna tried two birds with one stone.
a) to kill b) to have killed c) to be killing d) to have been killed
253. It is not enough to have a good mind; the main thing is it.
a) to be using b) to use c) to have used d) to have been using
254. A great mistake that you can make in life is you are always right.
a) to have thought b) to think c) to be thinking d) to have been thinking
255. It was nice of you me your Grammar book. Without it I would have been lost.
a) to lend b) to be lending c) to have lent d) to be lent
256. This work is easy; it may by a child, if you ask me.
a) be doing b) be done c) have done d) have been done
257. No words can describe the fascination of the place. It must
a) see b) be seen c) have seen d) have been seen
258. This dress looks so old and worn out. It seems ages ago.
a) to make b) to be made c) to have been made d) to have made
259. Everything comes to him who knows how
a) to have waited b) to be waiting c) to have been waiting d) to wait
260. You warned me to stay away from Robert. I am sorry not your advice.
a) to have followed b) to be following c) to follow d) to have been following
261. I am glad to stay with them in their country-house.
a) to invite b) to be invited c) to have invited d) to have been invited
262. To be the gainer you are yourself; to be happy you are to forget yourself.
a) to be losing b) to lose c) to have lost d) to have been losing
263. Tom had an accident because he had exceeded speed limit. He shouldn't so fast.
a) drive b) be driving c) have driven d) have been driving
264. Greg's wife gave him a long list of things at the supermarket.
a) to buy b) to be bought c) to have been bought d) to have bought
265. She was horrified at herself. To have asked his name, to have been told his name and it!
a) to forget b) to be forgotten c) to have forgotten d) to have been forgotten
266. Good-bye! I am so pleased you. – The pleasure is mine.
a) to meet b) to be meeting c) to have been meeting d) to have met
267. That woman is still sitting. She seems over an hour.
a) to wait b) to be waiting c) to have been waiting d) to have waited
268. He suddenly awoke from his trance; there was a decision
a) to be made b) to make c) to have made d) to have been made
269. Library books mustn't for more than two weeks.
a) keep b) be kept c) be keeping d) have kept
270. I am awfully sorry you in this stupid way.
a) to bother b) to be bothering c) to have bothered d) to be bothered

271. A great mistake that you can make in life is you are always right.
a) to have thought b) to think c) to be thinking d) to have been thinking
272. Don't disturb her. She went to bed very late. She may still
a) sleep b) be sleeping c) have been sleeping d) have slept
273. Can anybody me how to use a computer?
a) show b) be showing c) have shown d) be shown
274. Jack is in his garage. He must his car.
a) be repairing b) have been repairing c) repair d) have repaired
275. I meant a job interview for you, I am sorry I couldn't.
a) to have arranged b) to arrange c) to have been arranged d) to be arranged
276. There was nothing , but to wait for the next train which was due at six.
a) to do b) to be done c) to be doing d) to have been doing
277. I hoped you by phone, but I couldn't. Why didn't you pick up the receiver?
a) to reach b) to have reached c) to be reaching d) to have been reaching
278. Sheila scrubbed and cleaned the little house look nice.
a) to make b) to be making c) to have made d) to have been making
279. It would certainly be much better not to him at all.
a) to speak b) to be speaking c) to have spoken d) to have been speaking
280. John is very proud. He is not the one about.
a) to order b) to be ordered c) to have ordered d) to have been ordered
281. Judging from the books and papers on his desk he must since they left him in the morning.
a) be working b) work c) have worked d) have been working
282. The meeting is put off till next Friday. I meant you about it, but I forgot. I am sorry.
a) to warn b) to be warning c) to have warned d) to have been warning
283. It is difficult a friend who knows all about you and still likes you.
a) to find b) to have found c) to be finding d) to have been finding
284. It is not hard decisions when you know what your values are.
a) to be making b) to have made c) to make d) to be made
285. It's better to have loved and lost than never at all.
a) to love b) to have loved c) to be loved d) to have been loved
286. Jenny seemed no attention to what was going on around her.
a) to pay b) to be paying c) to have paid d) to have been paying
287. Modern art is when you buy a picture a hole in the wall – and decide that the hole looks better.
a) to cover b) to be covering c) to have covered d) to have been covering
288. My friend Marion is coming from Chile. I am sorry not about it earlier.
a) to tell b) to be told c) to have been told d) to have told
289. Don't interrupt him when he is working. He hates
a) to disturb b) to be disturbing c) to be disturbed d) to have been disturbed
290. I was very upset and I didn't know whom to for advice.
a) to turn b) to be turning c) to have turned d) to have been turned
291. I didn't want to join the dispute, so I pretended
a) to read b) to be reading c) to have read d) to have been reading

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ТА ТЕСТІВ

При оцінюванні самостійної роботи студента викладачі дотримуються методичних положень і критеріїв, розроблених у Curriculum for Universities з урахуванням загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти:

Самостійна робота оцінюється за шкалою від 0 до 10 балів. За умови виконання усіх завдань самостійної роботи у відповідності з програмою у повному обсязі ставиться за кожний модуль:

- «10 балів» – студенту, який виконав усі завдання (допустимими є незначні помилки, що складають не більше, ніж 5 % завдань), така робота відповідає оцінці «відмінно»;
- «8–9 балів» – студенту, який виконав усі завдання, зробив помилки не більше, ніж у 10 % завдань, така робота відповідає оцінці «дуже добре»;
- «6–7 балів» – студенту, який виконав усі завдання, зробив помилки не більше, ніж у 20 % завдань, така робота відповідає оцінці «добре»;
- «4–5 балів» – студенту, який виконав усі завдання, зробив помилки не більше, ніж у 30 % завдань, така робота відповідає оцінці «задовільно»;
- «2–3 бали» – у випадку, якщо студент не виконав усіх завдань або ж зробив помилки більше, ніж у 40 % завдань така робота відповідає оцінці «достатньо»;
- «0–1 бал» – у випадку, якщо студент не виконав усіх завдань або ж зробив помилки більше, ніж у 40 % завдань (робота такого студента відповідає оцінці «незадовільно»).

При перевірці правильності виконання тестових завдань викладачем підраховується кількість правильних відповідей, даних студентом. Усього студент має виконати сім тестів; усі отримані студентом бали (1 бал за кожну правильну відповідь) за кожний тест додаються разом, потім вираховується відсоток правильних відповідей ($\Sigma:291 \times 100$). Якщо цей показник 74 і вище, тести зараховуються, якщо ж нижче – викладач дає студентові додаткові тестові завдання.

ДОДАТКИ

Додаток А

Транслітерації українських власних імен за міжнародними правилами Правила українсько-англійської транслітерації

Letter		Explanation	Example	
А	A	—	Алушта	Alushta
Б	B	—	Борщагівка	Borschahivka
В	V	—	Вишгород	Vyshhorod
Г	H gh	H in most cases, gh in cases of "зг"	Гадяч Згорани	Hadiach Zghorany
Ґ	G	—	Ґалаґан	Galagan
Д	D	—	Дон	Don
Е	E	—	Рівне	Rivne
Є	Ye ie	Ye at the beginning of a word ie in other positions	Єнакієве Наснко	Yenakiieve Naienko
Ж	Zh	—	Житомир	Zhytomyr
З	Z	—	Закарпаття	Zakarpattia
И	Y	—	Медвин	Medvyn
І	I	—	Іршава	Irshava
Ї	Yi i	Yi at the beginning of a word i in other positions	Їжакевич Кадіївка	Yizhakevych Kadiivka
Й	Y i	Y at the beginning of a word i in other positions	Йосипівка Стрий	Yosypivka Stryi
К	K	—	Київ	Kyiv
Л	L	—	Лебедин	Lebedyn
М	M	—	Миколаїв	Mykolaiv
Н	N	—	Ніжин	Nizhyn
О	O	—	Одеса	Odesa
П	P	—	Полтава	Poltava
Р	R	—	Ромни	Romny
С	S	—	Суми	Sumy
Т	T	—	Тетерів	Teteriv
У	U	—	Ужгород	Uzhhorod
Ф	F	—	Фастів	Fastiv
Х	Kh	—	Харків	Kharkiv
Ц	Ts	—	Біла Церква	Bila Tserkva
Ч	Ch	—	Чернівці	Chernivtsi
Ш	Sh	—	Шостка	Shostka
Щ	Sch	—	Гоща	Hoscha
Ю	Yu iu	Yu at the beginning of a word iu in other positions	Юрій Крюківка	Yurii Kriukivka
Я	Ya ia	Ya at the beginning of a word ia in other positions	Яготин Ічня	Yahotyn Ichnia
Ь	'	see examples	Русь	Rus'

ЗАЯВКА УЧАСНИКА НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

Просимо заповнити усі рубрики для кожного із авторів публікації

(in the native language) (мовою публікації)

Автор (П.І.Б.):

Посада:

Установа:

Адреса установи:

Адреса для переписки, відправлення матеріалів:

Телефон:

E-mail:

Тема статті/доповіді:

Розділ, з якого планується виступ:

(in English)

Author:

Position:

Institution:

Address of institution:

Author's address:

Phone number:

E-mail:

Title of article:

Category:

(no-русски) (in Russian)

Автор:

Должность:

Учреждение:

Адрес учреждения:

Адрес для переписки, отправки материалов:

Телефон:

E-mail:

Тема статьи/доклада:

Раздел, по которому планируется доклад:

Фрагменти алгоритмічно-структурних матриць змістових кліше викладу матеріалів наукової доповіді або тез

ФУНКЦІОНАЛЬНІ МАТРИЦІ ЗМІСТОВИХ КЛІШЕ

1. Кліше формулювання назви доповіді або тез

«Сучасні форми ...»; «Умови впровадження ...»; «Комплексний аналіз ...»; «Результати вдосконалення ...»; «Перспективні форми ...»; «Комплексні форми ...»; «Теоретичні передумови створення ...»; «Обґрунтування ... схеми ...»; «Ефективність використання ...»; «Шляхи підвищення ...»; «Основні напрями ...»; «Удосконалення ...»; «Розробка і дослідження ...»; «Застосування ...»; «Теоретичне підґрунтя ...»; «Методика визначення ...»; «Методика оцінки ...»; «Аналіз факторів ...»; «Методика практичного розрахунку...»; «Застосування методів ... для ...»; «Визначення вірогідності...»; «Актуальне питання ...»; «Обґрунтування принципів дії...»; «Класифікація та аналіз ...»; «Використання ... для ...»; «Підвищення продуктивності...»; «Теоретичне дослідження ...»; «Експериментальне дослідження ...»; «Встановлення характеристик ...»; «Дослідження засобів ...»; «Дослідження ... у виробничих умовах»; «... метод визначення ...»; «Автоматизація ...»; «Інваріанти ...»; «Оптимізація ...»; «Вимірювання та обробка ...»; «Перспективи застосування ...»; «Розробка методики й апаратури ...»; «Дослідження ... режиму ...»; «Прогнозування ...»; «Раціональне використання ...»; «Порівняльне дослідження ...»; «Дослідження розподілу ... при ...»; «Особливості...»; «Специфіка ...»; «Обґрунтування оптимальних режимів процесу ...»; «Залежність ... від ...»; «Дослідження впливу ... на ...»; «Оптимальні параметри ...»; «Методи розрахунку ...»; «Механізм взаємодії ...»; «Процеси та обладнання для ...»; «Дослідження способу ...»; «Модифікація ...»; «Обґрунтування ... Процесу ...»; «Основні шляхи ...»; «Можливості підвищення ...»; «Визначення надійності...»; «Підвищення довговічності...»; «Можливість застосування ...»; «Аналіз ... рішень ...»; «... Властивості...»; «Порівняльна оцінка ...»; «Зниження втрат...»; «Функціональна алгоритмічна структура...»; «Алгоритм ... опису...»; «Результати експериментальної перевірки ...»; «... обробки ...»; «Особливості розрахунку ...»; «Математичні моделювання ...»; «Кореляційний аналіз ...»; «Статистичний метод розрахунку...»; «Обґрунтування раціональних ...»; «Економічне обґрунтування ...»; «Універсальні...»; «Нова функція ...»; «Проблема вивчення ...»; «... аспекти підвищення ...»; «Управління ...»; «... підхід до ...»; «Нове рішення ...»; «... вимоги до ...»; «Використання ... в ...»; «Тенденції розвитку ...»; «Особливості формування ...»; «Блочно-модульний принцип ...»; «Стан і перспективи розвитку...»; «Шляхи вдосконалення ...»; «Пошук перспективний методів та засобів ...»; «Розширення функціональних можливостей ...»; «Напрями наукового пошуку ...»; «Проблеми комплексного прогнозування ...»; «... як основа ...»; «... підхід як шлях ...»; «... як важливий напрям ...» тощо.

2. Кліше обґрунтування актуальності проблеми

«У даний час чітко встановлено Проводиться пошук оптимальних Зважаючи на це ...»; «В останні роки у нашій державі та за кордоном широкого розповсюдження набули методи... У зв'язку з цим,...»;

«Сучасний етап розвитку ... характеризується інтенсивними пошуками нового ..., активним упровадженням У коло цих питань входить розроблювана нами ...»;

«Одним з найважливіших питань сьогодення є проблема Для її практичного вирішення насамперед потрібно ...»;

«Одним із важливих елементів ... процесу... є... Проведений нами аналіз ... їхнього використання для оптимізації... показав, що Це зумовило необхідність ...»;

«Проблема розмежування понять ... є одним із тих питань, які не отримали досі остаточного вирішення ні на рівнях ..., ні на рівні... . Складності такого розмежування полягають, насамперед, у Для подолання означених суперечностей доцільно ...»;

«Нові реалії буття ... зумовлюють новий підхід до постановки завдань Тому ...»;

«Упровадження нових ... технологій ... та пов'язане з ним ... викликали необхідність ... Для вирішення цього питання ...»;

«Оновлення змісту ... є визначальною складовою реформування ... і передбачає приведення його у відповідність із сучасними потребами Тому ...»;

«Сьогодення суспільного життя ставить на одне з перших місць необхідність Тому...»;

«У сучасному виробництві... часто застосовують ..., від надійності яких значною мірою залежить Тому нами було ...»;

«Одним із важливих резервів збільшення ... є Досліджуване нами ... показало нагальну необхідність ...»;

«У практиці експлуатації... часто виникає необхідність визначення ..., розрахунок яких потребує значних витрат часу. Запропонований нами метод ... полягає у ...»;

«... , який є складовим елементом ..., має високу складність Тому питання спрощення будови його структурної будови набуває статусу актуального ...»;

«Заходи, які проводяться в нашій країні з ..., передбачають вирішення завдань Тому...»;

«Моделювання під час дослідження ... має великі перспективи і є одним із методів, що набуває останнім часом широкого розповсюдження при вивченні процесів Для підвищення ефективності використання зазначеного методу...»;

«Для автоматизації ... широко застосовують засоби Проте їхня ефективність, як відомо, не є достатньою с

погляду У зв'язку з цим, ...»;

«Існує багато актуальних питань, вирішення яких необхідно для розв'язання проблеми Головним з них, без будь-якого сумніву, постає питання Тому ...»;

«Протягом періоду з ... по ... проблема ... викликала певний інтерес у Проте у сучасних умовах її актуальність вважається більшістю ... безсумнівною. Тому ...»;

«Серед проблем, спрямованих на ..., особливе місце посідає Актуальність її вирішення підсилилась останнім часом за рахунок У зв'язку з цим, ...»;

«У сучасних умовах переходу від ... до ... особливої актуальності набуває проблема ... в цілому. Проте центральним моментом її вирішення постає Саме тому ...»;

«Історія розвитку ..., як відомо, ... неодноразово призводила науковців до необхідності вирішення питань Проте сучасний стан ... висунув ряд першочергових проблем. Тому ...»;

«Удосконалення процесу ... потребує першочергового розв'язання проблеми Результат її вирішення сприятиме також поглибленню знання про Із зазначених обставин і витікає актуальність ...»;

«Нові умови розвитку вимагають змін Проте впровадження очікуваних змін в ... суттєво затримується невірністю питання Саме тому ...»;

«Для ефективного функціонування ... виникає потреба оптимізації Проте обмежувальною ланкою такої процедури є відсутність знання На цій підставі ми вважаємо за необхідне провести дослідження ...»;

«Здавалося б, що на сучасному етапі розвитку ... виникли всі підстави для вирішення хронічної проблеми Однак динамічна зміна умов функціонування ... в практиці зробила пріоритетним завдання Тому ...»;

«Під впливом ... поступово змінюється Унаслідок таких змін усе більш очевидною і стає необхідність якнайшвидшого вирішення проблеми У зв'язку з цим, ...»;

«В умовах ... особливого значення набуває Це, у свою чергу, неминуче призводить і до підвищення актуальності вирішення питання Тому...»;

«Сучасна ... характеризується особливою складністю питань її розвитку, центральне місце серед яких, без сумніву, посідає проблема Отже, закономірним нам вбачається той напружений інтерес науковців до ..., який і призвів до зростання її актуальності. Поділяючи такий інтерес, ми започаткували ...»;

«...у свій час вказував на важливість вивчення природи Накопичене згодом знання не лише підтвердило значущість цього питання, але й висунуло у низку найбільш актуальних проблем у дослідження конкретного Тому ...»;

«Сучасний стан ... в основі своїй відповідає вимогам Проте прогнозований розвиток ... викликає певний сумнів, пов'язаний із невірністю такого важливого питання, як Ці та інші обставини, що мають ... природу, і слугують тими причинами, внаслідок яких актуальність питання ... набула особливого значення»;

«Радикальні зміни ..., призводячи до ..., значною мірою трансформують механізм Закономірним наслідком цього стає загострення проблеми ..., вирішення якої і набуває першочергового значення.»;

«Багато вітчизняних та зарубіжних дослідників вважають актуальною проблему Справедливість їхніх думок підтверджується тим відомим фактом, згідно з яким Тому в ... університеті було проведено ...»;

«Загальновідомо, що характерною рисою ... є ..., яка стає гальмуючим фактором його розвитку. Причина зазначеного гальмування криється в глибинних механізмах взаємодії Природно, що це робить актуальним їхнє щонайшвидше вивчення. У зв'язку з цим, ...»;

«Важливою умовою підвищення ... є невідкладне вирішення питання ..., актуальність якого не викликає жодних сумнівів.»;

«Одним із найважливіших шляхів підвищення ... вважається пошук компромісного варіанта ..., внаслідок якого питання ... набуває особливої значущості. Для його вирішення нами було ...»;

«Перспективи розвитку ..., залежачи від успішного розв'язання питання ..., висунули проблему дослідження... у ряд першочергових. Розуміючи це, ми ...»;

«Нові підходи та інновації в процесі... відкривають шлях до Саме цей шлях й»

«Серед багатьох напрямів ... особлива роль відводиться Це цілком зрозуміло, оскільки актуальність цього питання висунута самим життям. Тому ...»;

«Світова практика... свідчить, що проблема ... тривалий час залишатиметься гостро актуальною. Справедливість такого твердження полягає в тому, що її виникнення й ускладнення відбуваються у чіткому співвіднесенні з розвитком Враховуючи це, ...»;

«Складність реалізації... висуває нові вимоги до Взаємна суперечливість таких умов породжує найактуальніше з питань сучасності питання Для його вирішення ...»;

«Реформування ... висуває перед науковцями принципово нову проблему. Необхідність її вирішення підсилюється також низкою подібних суперечностей, існуючих у З цим, насамперед, і пов'язана актуальність започаткованого нами дослідження» тощо.

3. Кліше викладу мети або завдання дослідження

«У зв'язку з цим, нами було обгрунтовано ...»; «Розробка цієї методології проводилася задля ...»; «Для вирішення цього питання нами було запропоновано ...»; «Завданням започаткованого пошуку було виведення аналітичного вираження для опису ...»; «Дослідження було спрямовано на прогноз ...»; «Для зниження витрат часу ...», «Метою дослідження був зіставний аналіз ...», «Вирішення цього завдання проводилося ...», «Для проведення експериментів ...», «На кафедрі... досліджувалося ...», «Для розв'язання цього питання було обгрунтовано методику і програму дослідження ...»; «З метою обгрунтування параметрів ...», «Для статистичної оцінки емпіричних даних ...», «Дослідження ... Було спрямоване на ...», «Для цього передбачалося вивчення ...»,

«З метою найбільш раціонального використання ...», «Нами було проведено експериментальне вивчення ...», «Ми здійснили спробу створити простішу ...»; «У цьому зв'язку було обгрунтовано ...»; «Пошук було спрямовано на виявлення оптимальних шляхів ...»; «Нашим завданням було визначення економічної ефективності провадження ...»; «Ми аналізували найбільш характерні співвідношення ...»; «Роботу було спрямовано на статистичну обробку значень параметрів ...»; «Обробка результатів випробувань проводилася з метою встановлення ...»; «Вирішення проблеми ... було орієнтовано на зниження ...»; «З метою оцінки ... здійснювалося ...»; «Дослідження виконувалося для аналізу ...»; «У процесі дослідження визначалося ...»; «Наша мета полягала в поглибленому ...»; «Нами було здійснено спробу ...» тощо.

4. Кліше викладу гіпотетичних припущень або методологічних положень

«В основу теоретичного дослідження було покладено аксіому ...»; «Вихідним положенням теоретичної розробки проблеми ... слугувало припущення про те, що ...»; «Як робочу гіпотезу було прийнято відоме твердження ...»; «Гіпотетичною основою теоретичного пошуку слугувала ...»; «Роль підґрунтя для розробки теоретичних передумов виконував відомий науковий принцип ...»; «Опис досліджуваного явища було здійснено з погляду ... підходу до ...»; «Роль методологічних засад теоретичного пошуку відігравали такі діалектичні принципи: ...»; «Концептуальною моделлю для опису досліджуваного ... слугувало ...»; «Новий теоретичний опис досліджуваного феномену ґрунтувався на двох принципах ...» тощо.

5. Кліше викладу методики та методів експериментального дослідження

«Експериментальне дослідження ... проводилося згідно з методикою, до складу якої входять ...»; «Сутність використаного нами методу полягає в ...»; «Цифрові показники основних параметрів досліджуваного процесу вимірювалися та фіксувалися відповідно до відомої методики ...»; «Для проведення експериментів було розроблено оригінальну методику, сутність якої полягає в ...»; «Для виявлення нетрадиційних показників процесу ... було вжито спеціальні методи ...»; «Поставлене завдання вирішувалося шляхом ...»; «Встановлення характеристик об'єкта проводилося на основі методу ..., запозиченого з галузі експериментальної ...»; «Вимірювання й обробка даних експерименту здійснювалися з використанням традиційних методів ...» і т.ін.

6. Кліше опису отриманих результатів та оцінки їхньої достовірності

«Найсуттєвішими результатами проведеного дослідження є ...»; «Таким чином, нами було встановлено, що ...»; «Обробка отриманих результатів довела ...»; «За результатами викладеного можна зробити такі висновки: ...»; «Реалізація зазначеної методики дозволила ...»; «Проведене дослідження з ... дає підстави стверджувати ...»; «На першому етапі дослідження було отримано ...»; «Аналіз існуючих класифікацій засвідчив, що ...»; «Розрахунками встановлено, що ...»; «За результатами аналізу функціонування ... розроблено ...»; «Встановлено, що ...»; «Завдяки цьому сформульовано основні положення ...»; «У результаті започаткованого ... дослідження встановлено, що ...»; «З урахуванням ... були проведені розрахунки ...»; «Із гістограм видно, що ...»; «Простий розрахунок ... свідчив, що ...»; «Витрати ... на ... відображено ...»; «Прогноз розвитку ... дозволив виявити ...»; «Дослідженням різних ... встановлено ...»; «В умовах ... було отримано такі результати ...»; «Типовими для всіх проведених експериментів стали залежності, наведені на ...»; «Проведені попередні експерименти свідчать ...»; «Попередня обробка даних дослідів доводить ...»; «Вирішення цих питань дозволило ...»; «Вивченням вищезазначених ... встановлено ...»; «Теоретичні дослідження показали ...»; «Результати системного аналізу... підтвердили ...»; «На основі результатів аналітичного огляду ... було встановлено ...»; «Були проведені дослідження та статистична обробка значень ...»; «Метод експертних оцінок дозволив здійснити ...»; «На основі використання методу ... було встановлено ...»; «Із аналізу результатів ... випливає, що ...»; «Сутність отриманих результатів може розглядатися як ...»; «Виявлене експериментально існування кореляційного зв'язку між ... відображено на ...»; «На основі концептуального аналізу... сформовано модель ...»; Доведено, що особливу небезпеку становлять ...»; «У першу чергу, нами було встановлено, що ...»; «Аналіз показав можливість розвитку подій за ... сценаріями ...»; «На підставі отриманих даних з'явилася можливість певної зміни існуючих уявлень про ...»; «На підставі вивчення передового досвіду ... Було з'ясовано, що...» тощо.

7. Кліше коментарів або інтерпретувань результатів проведеного дослідження

«Отримана таким чином картина свідчить ...»; «Було встановлено, що оптимальними умовами є ...»; «Зіставлення результатів дослідження свідчить ...»; «Нами проведено також дослідження взаємозв'язку ...»; «Додаткове вивчення ... дозволило встановити ...»; «Згідно з даними ... оптимальний склад ... має бути таким: ...»; «Саме завдяки цьому і було сформульовано новий науковий принцип ...»; «Це дало нам підстави обґрунтувати нове теоретичне тлумачення ...»; «Опрацьовані таким чином результати було покладено в основу концептуальної моделі...»; «Результати унормування та узагальнення експериментальних даних ... сприяли розробці теоретичного підґрунтя ...»; «Щодо структурної побудови ..., то ...»; «При цьому ми повинні визнати, що ...»; «Специфіка функціонування ... пояснюється ...»; «Для розуміння закономірностей розвитку ... необхідно звернути увагу на ...»; «Застосування прийнятих вище вихідних допущень дозволило скорегувати існуючу концепцію щодо ...»;

«Щодо суперечностей поведінки ..., то природа їхнього виникнення пояснюється ...»; «Виходячи з викладених вище методологічних засад, отримані результати слід тлумачити як ...»; «Більш детальний розгляд отриманих результатів дозволяє вважати, що ...»; «Як бачимо, а ні структура, а ні склад елементів системи не впливають на...»; «Викладене бачення не вичерпує, проте, усіх біль-менш значущих ознак ...»; «Вихідні аксіоми, на підставі яких здійснено обробку експериментальних даних, не дозволяють при цьому ...»; «Прийняті нами допущення

забезпечують розгляд ... у межах ...»; «Зрозуміло, що для подальшої оптимізації... необхідно ...»; «Отже, отримані дані доцільно, на наш погляд, інтерпретувати як ...»; «Разом з тим, не можна вважати, що ...»; «Але, незважаючи на ..., слід очікувати ...» і т.ін.

8. Кліше викладу загальних висновків доповіді

«Результати проведеного дослідження можуть бути використані під час формування теоретичних основ ...»; «Результати проведеного дослідження підтвердили існуючі теоретичні уявлення про ...»; «Використання ... дозволить ...»; «У такому контексті стає очевидним, що ...»; «Запропонований підхід сприятиме ...»; «Для реалізації запропонованого ... необхідно ...»; «Отже, стає цілком очевидним, що теоретичне інтерпретування ... як ... не зовсім відповідає дійсності, оскільки ...»; «За таких умов методологічні й теоретичні основи ... перетворяться в методологію ...»; «Запропонований нами аналіз ... дозволяє більш чітко визначати ...»; «Отримані таким чином експериментальні дані задовільно корелюють з теоретичними параметрами ...»; «Розроблені нами програма та методика... можуть бути застосовані при ...»; «Отже, зіставлення отриманих результатів з відомими дає підстави стверджувати ...»; «Встановлені таким чином закономірності дають можливість ...»; «Узагальнюючи викладене, підкреслимо, що ...»; «Наведений нами стислий огляд ... дає можливість вважати ...»; «Статистична надійність експериментальних результатів дозволяє використовувати їх як поправочні коефіцієнти при ...»; «Отже, за умов адекватного використання запропонованого методу слід очікувати ...»; «Зіставлення результатів дослідження з аналогічними результатами показує ...»; «Таким чином, оптимальні показники ... знаходяться в діапазоні...»; «Аналіз результатів досліджень дозволив визначити такі оптимальні параметри: ...»; «Лишається відзначити, що викладений метод аналізу може бути застосований для вирішення загальних питань ... і розробки часткових технологій ...»; «Прогнозом розвитку ... виділено такі напрями...»; «Таким чином, ефективність ... забезпечується за умов ...», «Щодо перспектив подальшого розвитку..., то найдоцільнішим вбачається ...»; «Такий підхід до ... у поєднанні з ... сприятиме ...»; «Запропоновану концепцію ... слід, насамперед, розглядати як ...»; «Ефективність запропонованої системи ... була перевірена в При цьому встановлено, що ...»; «Реалізація розробленої системи ... дозволить, на наш погляд,...»; «Запропонована нами концепція дозволяє підвищити ефективність практичної реалізації ...»; «Очевидно, що викладене не є вичерпним вирішенням проблеми, проте ...»; «Встановлені таким чином розбіжності в результатах, опублікованих різними авторами ..., лише підтверджують складність ...»; «Отримані в роботі результати з необхідною для практики точністю можуть бути використані під час ...»; «Статистичні похибки отриманих результатів є задовільними для подальшого їхнього використання в розрахунках...» тощо.

НАПИСАННЯ АНОТАЦІЙ ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Анотація (abstract) – стисла бібліографічна довідка, характеристика змісту книги, статті і т. ін.; коротка характеристика змісту документа, його частини або групи документів.

Сутність анотацій полягає в тому, що вона дає якнайстислішу характеристику матеріалу, викладаючи зміст оригіналу у вигляді переліку основних питань та іноді даючи критичну оцінку. Вона має суто інформаційне або довідниково-бібліографічне призначення. Анотація (abstract), на відміну від реферату (summary), не розкриває зміст матеріалу, а лише повідомляє про наявність матеріалу на певну тему, вказує джерело й дає загальне уявлення про його зміст. Анотація повинна дати читачеві попереднє уявлення про незнайому йому публікацію й тим самим допомогти йому в пошуку необхідної інформації.

Розрізняють два типи анотацій: довідкова (описова) і рекомендаційна. Довідкова анотація найпоширеніша в науково-інформаційній діяльності й особливо при анотуванні публікацій, виданих іноземною мовою. Довідкова анотація призначена для швидкого перегляду, тому переважають короткі анотації, ніж докладні. Для довідкових анотацій характерне поєднання конкретності й достатньої повноти з певним лаконізмом викладу. Рекомендаційні анотації мають на меті не тільки дати попереднє уявлення про документ, але також і зацікавити читача й показати місце даної публікації серед інших публікацій на аналогічну тематику. Основне призначення рекомендаційної анотації – оцінка документа.

Вимога стислості й лаконічності, що висувається для довідкової анотації, не має для рекомендаційної анотації особливого значення. У рекомендаційній анотації повинні органічно поєднуватися характеристика змісту документа, що анотується, з характеристикою автора, роз'ясненням значення й сутності трактованих питань, їхньої актуальності й інтересу.

Текст анотації зазвичай містить такі відомості:

- тему анотованого документа, характеристику його проблематики й основного змісту, основні висновки автора;
- вид анотованого документа (книга, дисертація, довідник, стаття тощо);
- призначення анотованого документа;
- завдання, поставлені автором анотованого документа;
- метод, використовуваний автором (при анотуванні наукових і технічних публікацій);
- відомості про автора (авторах);
- характеристику допоміжних і ілюстративних матеріалів, включаючи бібліографію;
- характеристику новизни, оригінальності проблем, розглянутих в анотованому документі, а також теоретичної й практичної цінності анотованої роботи.

Анотації не є стандартизованими. Загальні вимоги, які необхідно враховувати при складанні анотацій, особливо довідкових, зводяться до такого:

- композиція анотацій повинна бути логічною й може розходитися з композицією анотованого документа.
- відбір відомостей для анотації й порядок їхнього розташування залежать від характеру анотованого документа й від призначення анотації.

Анотація в основному складається із сталих фраз і словосполучень наукового стилю, які поєднують із ключовими фразами і реченнями статті, що анотується. Такі сталі фрази слід один раз запам'ятати, щоб потім використовувати у різних комбінаціях. Нижче подано цілу низку слів і фраз, які треба використовувати при написанні анотацій:

I

1. ця стаття	- the present paper
2. тема	- the theme (subject-matter)
3. основна проблема	- the main (major) problem
4. мета	- the purpose
5. основний принцип	- the basic principle
6. проблеми, пов'язані з	- problems relating to; problems of
7. аналогічно	- similarly; likewise
8. тому, отже, у результаті цього	- hence; therefore
9. навпаки	- on the contrary
10. однак, проте	- nevertheless; still; yet
11. крім того, до того (ж)	- besides; also; again; in addition; furthermore
	- at first
12. спочатку	- next; further; then
13. потім	- finally
14. нарешті, урешті	- in short; in brief
15. коротко, стисло	

II

Мета написання статті:

1. The object (purpose) of this paper is to present (to discuss, to describe, to show, to develop, to give)...
2. The paper (article) puts forward the idea (attempts to determine) ...

Питання, що обговорюються у статті:

1. The paper (article) discusses some problems relating to (deals with some aspects of, considers the problem of, presents the basic theory, provides information on, reviews the basic principles of) ...
2. The paper (article) is concerned with (is devoted to) ...

Початок статті:

1. The paper (article) begins with a short discussion on (deals firstly with the problem of) ...
2. The first paragraph deals with ...
3. First (At first, At the beginning) the author points out that (notes that, describes)...

Перехід до викладу наступної частини статті:

1. Then follows a discussion on ...
2. Then the author goes on to the problem of ...
3. The next (following) paragraph deals with (presents, discusses, describes) ...
4. After discussing ... the author turns to ...
5. Next (Further, Then) the author tries to (indicates that, explains that) ...
6. It must be emphasized that (should be noted that, is evident that, is clear that, is interesting to note that) ...

Закінчення викладу статті:

1. The final paragraph states (describes, ends with) ...
2. The conclusion is that the problem is ...
3. The author concludes that (summarizes the) ...
4. To sum up (To summarize, To conclude) the author emphasizes (points out, admits) that ...
5. Finally (In the end) the author admits (emphasizes) that ...

III

1. The book (volume, handbook, text-book, article, essay) to be discussed is ... The discussed book (volume, etc.) is ...
2. The articles represent papers (reports) given at the conference.
3. The author (editor, publisher) of the book is ... The contributor of the journal (magazine) is ...
4. The book was published (edited) in 19... The article originally appeared in (the Soviet Union; in Russian, in a journal).
5. The author is a well-known (distinguished, outstanding) scientist in the field of ...
The author is a Nobel prize winner (State prize winner).
6. The title (name) of the book is ... The heading of the chapter (section, part) is ...
The headline (title, name, heading) of the newspaper article is ...
7. The book consists of ... (10) chapters (sections, parts, articles, contributions). The book contains (includes, falls into) ... (3) parts.
8. The book contains a summary (a treatment of ..., a list of references, a large amount of useful information).
9. The book is addressed to scientific workers (professional scientists, interested laymen, undergraduates, post-graduates, those working in the field of ..., those studying the problems of ..., those familiar with the field of ..., those approaching the problems of ...). The book is written for researchers.
10. Reference is made to workers (works) in.
11. The subject of the book is ... The topic (theme) of the book is ... The topic of the research (investigation, thesis) is ...
12. The subject matter of the book relates to (includes, is devoted to) ... The subject matter of the book falls into two parts.
13. The book (the author) discusses (deals with, is concerned with, covers, considers, gives consideration to, describes, gives an accurate description of, outlines, emphasizes, places emphasis on) the problem of ...
14. The book provides the reader with some data on ... (some material on ..., some information on ..., an introduction to ..., a discussion of ..., a treatment of ..., a study of ..., a summary of ..., some details on ..., a useful bibliography, a list (set) of references, key references).
15. A careful account is given to ... A detailed description is given to the theory of ... A thorough description is given to the method of ... Much attention is given to ... Little attention is given to ...
16. Of particular (special, great, little) interest is the method of ... Of particular interest is the theory (discussion, treatment) of ...
17. Of great (little) importance is the method of ...
18. It is notable (noteworthy, praiseworthy, fortunate, unfortunate, a mistake, a slight disappointment, to the author's credit) that ...
19. The author has succeeded in showing (providing, presenting) the results of ...
20. The author failed to show (to exhibit, to provide, to present, to give an account of, to direct our attention to) ...
21. The author (editor, publisher, proof-reader) is to blame for the drawbacks in the book. The book suffers from some mistakes (errors, limitations, shortcomings, careless proof-reading).
22. In spite of these drawbacks the book is a useful reference work (a valuable source of ready information). In spite of these drawbacks the book was useful to (helpful to) ...
23. The book begins with a discussion of (chapter on, introduction to, introductory discussion of) ... The book begins with introductory notes (remarks).
24. The book ends with a discussion of ...
25. In conclusion (in summary, summarizing) the author ...
26. The purpose (aim, object) of the book is to provide ...
27. The book aims to provide (acquaint, present, show) ...
28. The book is profusely (poorly) illustrated with diagrams (tables, colour plates, photographs, sketches).
29. The author (editor) is to be congratulated on the success of the book (the timeliness of the book, producing this book).

АЛГОРИТМ НАПИСАННЯ АНОТАЦІЙ

Розглянемо алгоритм написання анотації на прикладі поданого тексту:

Використання рухомого складу для швидкісних перевезень

Величезну роль у підвищенні швидкості руху пасажирських та вантажних потягів відіграє рухомий склад. Зараз в Україні парки вагонного та локомотивного господарства не мають рухомого складу, який міг би забезпечити швидкісні перевезення вантажів і пасажирів, через що залізничний транспорт втрачає конкурентоспроможність, особливо це помітно в порівнянні співвідношень вантажоперевезень, здійснюваних на даний момент залізничним та автомобільним транспортом. Хоча кількість деяких вантажів, які перевозяться на залізницях, досить велика, проте кількість вантажних перевезень з кожним роком постійно скорочується, тоді як кількість вантажних перевезень (особливо транзитних), що здійснюються автомобільним транспортом, неухильно збільшуються.

Ситуацію можна виправити завдяки комбінованим перевезенням, але недостатня технічна й технологічна база транспортних терміналів обмежує і цю концепцію.

Для всього залізничного транспорту України єдиним способом, завдяки якому можна підняти конкурентоспроможність, що знизилась, є безперевальні перевезення на залізницях в межах транзитних транспортних коридорів, проте ціла низка причин не дозволяє цього зробити. Такими, насамперед, є:

- різна ширина колії;
- різні технічні характеристики рухомого складу;
- різні конструктивні особливості транспортних засобів;
- велика зношеність рухомого складу, що експлуатується.

Одна з причин полягає в різній ширині колії в країнах Східної Європи (1435 мм), що межують з Україною та в Україні (1520 мм), тому швидкість переходу рухомого складу з одного стандарту колії на інший у складних умовах є основною технічною проблемою у швидкому вантажному та пасажирському русі "Схід-Захід".

Насамперед необхідно виділити ключові фрази і, навіть, речення, які дають можливість зрозуміти про що йде мова без прочитання тексту (*підкреслені у тексті і у прикладі анотації*). Такою, перш за все, є назва статті. Далі, як вже було сказано, використовуючи сталі фрази і словосполучення наукового стилю, ми поєднуємо їх із ключовими фразами і реченнями статті, що анотується. При цьому не треба забувати про синоніми, які треба використовувати, щоб не повторювати однотипні фрази (*у прикладі анотації їх показано курсивом у дужках*). У складних реченнях можна використовувати поперемінно підрядні конструкції із сполучником *that* і герундіальні та дісприкметникові звороти (*виділені пунктиром*), знову ж таки, щоб уникати однотипності. Акторів дії, а саме «автор» або «стаття» та їх замітники (займенники *he/she* або *it*), теж необхідно згадувати поперемінно.

В анотації майже завжди слід використовувати Present Simple для більшого ефекту залучення уваги читача до викладеного матеріалу (окрім випадків коли треба підкреслити час події або результат дій). Слід уникати зайвих деталей і конкретних цифр.

Існує три варіанти написання анотації щодо стану: в активному стані (Active voice), в пасивному стані (Passive voice) та в активному і пасивному стані (змішаний варіант). Вибір одного з цих варіантів залежить від обізнаності того, хто пише анотацію у тому чи іншому стані в англійській мові, але найбільш розповсюдженими є анотації, що містять як активний, так і пасивний стан (змішаний варіант), тому що він є більш милозвучним.

Розглянемо усе зазначене вище у прикладах анотацій до нашого тексту.

Варіант анотації в **Active voice**:

The **article** (author) **investigates** (considers, researches, deals with, is concerned with, reveals) the **issue** (problem, question) **concerning** (regarding, as to, as regards) use of rolling stock for high-speed transportation. The **author** (article) **puts forward** (emphasizes, focuses on) the **idea** that presently Ukraine's car and locomotive fleet has no rolling stocks for high-speed carriage of freights and passengers **resulting in** (entailing) deterioration of rail transport competitiveness. He (It) **indicates** (explains) that to improve this situation non-terminal transportation by railways along transit corridors can help. Further the **article** (author) **points out** (notes, specifies) a range of reasons standing in the way. It (he) **concludes** that different gauge in Ukraine and in Europe is a main (major, principal) technical problem for high-speed traffic "East-West".

Варіант цієї ж анотації у **Passive voice**:

The **issue** (problem, question) **concerning** (regarding, as to, as regards) use of rolling stock for high-speed transportation is **investigated** (considered, researched, dealt with, concerned with, revealed) in the **article** (by the author). The **idea** that presently Ukraine's car and locomotive fleet has no rolling stocks for high-speed carriage of freights and passengers **resulting in** (entailing) deterioration of rail transport competitiveness is **put forward** (emphasized, focused on). It is **indicated** (explained) that to improve this situation non-terminal transportation by railways along transit corridors can help. Further a range of reasons standing in the way is **pointed out** (noted, specified). It is **concluded** that different gauge in Ukraine and in Europe is a main (major, principal) technical problem for high-speed traffic "East-West".

Змішаний варіант цієї ж анотації (в **Active** та **Passive voice**):

The **article** (author) **investigates** (considers, researches, deals with, is concerned with, reveals) the **issue** (problem, question) **concerning** (regarding, as to, as regards) use of rolling stock for high-speed transportation. The **idea** that presently Ukraine's car and locomotive fleet has no rolling stocks for high-speed carriage of freights and passengers **resulting in** (entailing) deterioration of rail transport competitiveness is **put forward** (emphasized, focused on). It is **indicated** (explained) that to improve this situation non-terminal transportation by railways along transit corridors can help. Further the **article**

(author) **points out** (notes, specifies) a range of reasons standing in the way. It is **concluded** that different gauge in Ukraine and in Europe is a main (major, principal) technical problem for high-speed traffic “East-West”.

Наостаннє можна сказати, що над англомовною анотацією треба ретельно працювати у граматичному плані, щоб не порушити логіку оповідання (підмет – присудок – обставина), а саме в **Active voice**: *хто (що) – що робить (дія) – **me**, на що розповсюджується дія (The article investigates the problem); у **Passive voice**: **me**, над чим виконується дія – що саме виконується – де і/або ким виконується дія (хоча, ким саме виконується дія вказувати не обов’язково) (The problem is investigated in the article. (i/або *by the author*).*

Зразок анотації

Якщо книга:

The book summarized researches social history of the impact of railroads on American life. The author concentrates on the railroad’s “golden age”, 1830-1930. To capture the essence of the nation’s railroad experience, Grant explores four fundamental topics – trains and travel, train stations, railroads and community life, and the legacy of railroading in America – describing each topic with carefully selected period illustrations. The author discusses the important role railroads played for towns and cities across America, not only for the access they provided to distant places and distant markets but also for the depots that were a focus of community life. Finally, Grant reviews the lasting heritage of the railroads as it has been preserved in word, stone, paint and memory.

Якщо статті:

The articles summarized research social history of the impact of railroads on American life. The authors concentrate on the railroad’s “golden age”, 1830-1930. To capture the essence of the nation’s railroad experience, a number of fundamental topics such as trains and travel, train stations, railroads and community life, and the legacy of railroading in America are explored and described with carefully selected period illustrations. The authors discuss the important role railroads played for towns and cities across America, not only for the access they provided to distant places and distant markets but also for the depots that were a focus of community life. Finally, the authors review the lasting heritage of the railroads as it has been preserved in word, stone, paint and memory.

НАПИСАННЯ РЕФЕРАТУ ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Реферат (summary) – стислий усний або письмовий виклад наукової праці, результатів наукового дослідження, змісту книги і т. ін.; доповідь на будь-яку тему, написана, зроблена на основі критичного огляду літературних та інших джерел.

У практичній діяльності фахівців часто виникає необхідність ознайомлення з великим за обсягом іноземним матеріалом, переклад якого забирає багато часу. У такому разі застосовують стислий виклад змісту такого матеріалу – складання реферату. Реферат, як швидкий засіб ознайомлення з матеріалом, відбиває його зміст із достатньою повнотою. Реферат не тільки розкриває важливі сторони змісту, але й показує читачеві, чи має для нього сенс повністю або частково простудіювати дане джерело інформації в оригіналі.

Складання рефератів (реферування) є процесом аналітико-синтетичної переробки первинного документа, при якому у вторинному документі – рефераті – викладається основний зміст первинного документа, приводяться дані про характер роботи, методику й результати дослідження, а також місце й час дослідження.

Об'єктом реферування є переважно наукова, технічна й виробнича література. На інші види публікацій, як правило, складають тільки бібліографічні описи.

У тексті реферату містяться такі дані:

- 1) досліджувана проблема, мета, головна думка й зміст роботи, предмет дослідження;
- 2) дані про методику, що її використано у дослідженні;
- 3) висновки автора й вказівки щодо можливостей і шляхів практичного застосування результатів роботи;
- 4) посилання на наявність бібліографії й ілюстративного матеріалу;
- 5) таблиці, схеми, графіки, формули, необхідні для розуміння основного змісту документа, що реферується;
- 6) необхідні довідкові дані (про автора, історію питання, місце проведення дослідження тощо).

Відповідно до специфіки документа, що реферується, реферат може мати не всі ці дані, а деяку їхню частину.

Реферування – це складний, творчий процес, побудований на проникненні в сутність того, що викладається. У процесі реферування відбувається не просто скорочення тексту, а істотна переробка змісту, композиції й мови оригіналу:

- у змісті виділяється головне й формулюється у скороченому, стислому вигляді;
- однотипні факти групуються, і їм дається узагальнена характеристика;
- цифрові дані систематизуються й узагальнюються;
- якщо основна думка сформульована недостатньо чітко, вона повинна бути конкретизована й виділена в рефераті;
- якщо є потреба, перемістити тимчасові плани у послідовності від минулого до майбутнього;
- мова оригіналу зазнає змін у бік нормативності, нейтральності, простоти й лаконічності. Виключаються образні вислови, епітети, вступні слова, несуттєві визначення, обставини, доповнення. Відбувається розукрупнення складних синтаксичних конструкцій, скорочення кількості підрядних речень, заміна їх більш простими зворотами.

Інформативність як основний зміст жанру реферату немов «просочується» через всі мовні елементи і їхні значення й разом з тим з'єднує їх у цілісну структуру.

Реферування – це також складне комплексне вміння, що складається із цілої низки окремих елементів: 1) виділення абзаців, що містять основну інформацію; 2) виділення основних думок, фактів, положень; 3) називання виділених абзаців; 4) скорочення тексту;

5) переповідання змісту тексту своїми словами (перифраз).

Зразок оформлення статті та реферату

УДК 005+658.8(1)+303.425+37(477)

МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ МАРКЕТИНГОВОЇ ОРІЄНТАЦІЇ РИНКУ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Акайомова Анжела Валеріївна,

кандидат історичних наук

Міжнародний Соломонів університет, м. Київ

Постановка проблеми. Процеси міжнародної інтеграції та створення якісно нових форм взаємодії підсистем економіки, політики всіх рівнів спричинилися до того, що класичні підходи до управління стають малоефективними і непридатними в сучасних умовах [2, с.180]. Освіта може стати сферою послідовного моделювання суспільства, до якого ми прагнемо підготувати нове покоління.

Аналіз досліджень і публікацій. Через подолання непростих проблем зростання Україна поступово входить до високо конкурентного глобального середовища. Стан наукової розробки тематики маркетингу, а також політичного маркетингу у сфері освіти сьогодні не відповідає практичним потребам суб'єктів попиту і пропозиції даних послуг. Загальна теорія маркетингу, представлена працями Б. Бермана та Ф. Котлера, ...

Метою даної статті є дослідження маркетингової орієнтації ринку освіти

Виклад основного матеріалу. Загалом освіта стає однією з найперспективніших сфер, оскільки у світі спостерігається тенденція до зростання обсягу попиту та пропозиції у даній галузі. Освітній продукт

створюється в процесі науково-педагогічної праці, яка у свою чергу є різновидом наукової праці. Саме від цього залежить успіх навчального закладу, тобто від того, наскільки послуги (освітній продукт), що їх пропонують споживачам для задоволення їхніх потреб, відповідають вимогам ринку освітніх послуг і наскільки вони конкурентоспроможні.....

Висновки. Центральним питанням проблеми є запровадження Болонської системи на теренах України. Наша держава вже зробила кілька кроків у напрямку реалізації Болонської декларації. У травні 2005 року на зустрічі міністрів освіти в Бергені (Норвегія) планується вступ України до Болонського клубу. Міністерство освіти і науки підготувало масштабний план реалізації Болонської декларації.....

Резюме. Побудова в Україні правової, **Ключові слова:**

Резюме. Построение в Украине правового, **Ключевые слова:**

Summary. The construction in Ukraine of the legal, **Keywords:**

Література

Приклад реферату

Висвітлено надзвичайно актуальну проблему формування ціннісних орієнтацій і культурних потреб, ствердження моральних і духовних засад у молодіжному середовищі. Простежено шлях розвитку молодіжного руху на Україні з початку XVII ст. до сьогодення. Зазначено, що наприкінці XIX ст. зародилися громадські структури українського молодіжного руху, соціальну базу якого становили здебільшого студенти та учнівська молодь – середовище, якому притаманні потужний інтелектуальний і творчий потенціал, прагнення до самоствердження та самореалізації. Розглянуто діяльність куратора академічної групи студентів Мелітопольського державного педагогічного університету (МДПУ), який виконує дидактичну, організаторську, управлінську й виховну (що забезпечує неперервність виховання та самовиховання) функції. Наведено форми роботи, які використовують на кураторських годинах: інформаційні, ілюстративно-показові, практичні, діагностико-контролюючі. Визначені десять основних компонентів педагогічної культури вихователів, серед яких здібності, педагогічна майстерність і етика, культура мовлення, культура спілкування, духовне багатство, наукова організація праці, прагнення до самовдосконалення. Охарактеризовано етапи педагогічного керівництва самоврядуванням студентів, впровадженого у МДПУ, тематику кураторських годин, внесення нових елементів до структури навчально-виховного процесу. У подальших дослідженнях можлива розробка нових моделей навчання та виховання з орієнтацією кожного студента не стільки на оцінку його знань викладачем, стільки на самооцінку, власну мотивацію та ініціативу стосовно навчальної діяльності.

Додаток Е

ЗРАЗОК БІБЛІОГРАФІЧНОГО ОПИСУ ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ

КНИЖКОВІ ВИДАННЯ. Однотомні видання

Один автор. Тимошик М. Видавничий бізнес: погляд журналіста, видавця, вченого / М. Тимошик. – К. : Наша культура і наука, 2005. – 328 с. – (Серія "Бібліотека видавця, редактора, автора").

Два автори. Адаменко І. І. Фізика рідин та рідинних систем : підручник / І. І. Адаменко, Л. А. Булавін. – К. : [б. в.], 2006. – 660 с.

Три автори. Панько Т. І. Українське термінознавство : підруч. для студ. гуманітар. спец. вищ. навч. закл. / Т. І. Панько, І. М. Кочан, Г. П. Мацюк. – Львів : Світ, 1994. – 216 с.

Чотири автори. Методика нормування ресурсів для виробництва автори продукції рослинництва / Вітвіцький В. В. [та ін.]. – К. : НДІ "Укראгропромпродуктивність", 2006. — 106 с. – (Бібліотека спеціаліста АПК. Економічні нормативи).

2. Механізація переробної галузі агропромислового комплексу : [підруч. для учнів проф.-техн. навч. закл.] / О. В. Гвоздєв, Ф.Ю. Ялпачик, Ю. П. Рогач, М. М. Сердюк. – К. : Вища освіта, 2006. – 478, [1] с. – (ПТО: Професійно-технічна освіта).

П'ять і більше авторів. Формування здорового способу життя молоді : навч.метод. посіб. для працівників соц. служб для сім'ї, дітей та молоді / Т.В. Бондар [та ін.]. – К. : Укр. ін-т соц. дослідж., 2005. – 115 с. – (Серія "Формування здорового способу життя молоді" : у 14 кн., кн. 13)

Без автора. Збірники. Словники

1. Історія однієї фотографії: спроба самопрезентації / упорядкув., передм. Г. І. Дацюк. – К. : Спадщина, 2007. – 224 с. : іл.

2. Європейський Союз : словник-довідник / [ред.-упоряд. М. Марченко]. – 2-ге вид., оновл. – К. : К.І.С., 2006. – 138 с.

Багатотомні видання. Багатотомний документ в цілому. Багаторівневий опис

1. Історія української культури : у 2 т. / НАН України. – К. : Наукова думка, 2001.

Т. 1 : Українська культура XIII – першої половини XVII століть. – 848 с. : іл.

Т. 2 : Українська культура другої половини XVII-XVIII століть. – 1246 с. : іл.

або

Історія української культури : у 2 т. / НАН України. – К.: Наукова думка, 2001. – Т. 1 : Українська культура XIII – першої половини XVII століть. – 848 с. : іл. – Т. 2 : Українська культура другої половини XVII-XVIII століть. – 1246 с. : іл.

Однорівневий опис

1. Антологія української юридичної думки : в 10 т. / Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України ; заг.

ред Ю. С. Шемшученко. – К. : Юридична книга, 2002–2004. – 10 т.

Окремий том багатотомного документа. Під загальною назвою багатотомного документа. Багаторівневий опис

1. Антологія української юридичної думки : в 10 т. / Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. – К. : Юридична книга, 2002. – Т. 1 : Загальна теорія держави і права, філософія та енциклопедія права. – 2002. – 568 с.

Однорівневий опис. 2. Антологія української юридичної думки. В 10 т. Т. 1. Загальна теорія держави і права, філософія та енциклопедія права / Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. – К. : Юридична книга, 2002. – 568 с.

Під власною назвою тома

3. Загальна теорія держави і права, філософія та енциклопедія права. – 2002. – 568 с.

Однорівневий опис

Антологія української юридичної думки. В 10 т. Т. 1. Загальна теорія держави і права, філософія та енциклопедія права / Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. – К. : Юридична книга, 2002. – 568 с.

Під власною назвою тома

Загальна теорія держави і права, філософія та енциклопедія права / Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. – К. : Юридична книга, 2002. – 568 с. – (Антологія української юридичної думки : в 10 т. / Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України ; т. 1).

НЕОПУБЛІКОВАНІ ДОКУМЕНТИ. Дисертації. Автореферати дисертацій

1. Копистинська І. Тенденції сучасного вітчизняного книговидання: організаційний, тематичний та рекламнопромоційний аспекти (1991–2003 рр.) : дис. ... канд. філол. наук: 10.01.08 / Копистинська Ірина Михайлівна. – К., 2004. – 223 с.

2. Новосад І. Я. Технологічне забезпечення виготовлення секцій робочих органів гнучких гвинтових конвеєрів : автореф. дис. ... канд. техн. наук : 05.02.08 / Іван Якович Новосад. – Тернопіль, 2007. – 20, [1] с.

ЧАСТИНА КНИГИ, ПЕРІОДИЧНОГО, ПРОДОВЖУВАНОГО ВИДАННЯ

Один автор 1. Козіна Ж. Л. Теоретичні основи і результати практичного застосування системного аналізу в наукових дослідженнях в області спортивних ігор // Теорія та методика фізичного виховання. – 2007. – № 6. – С. 15–18, 35–38.

Два автори 2. Гранчак Т. Інформаційно-аналітичні структури бібліотек в умовах демократичних перетворень / Тетяна Гранчак, Валерій Горовий // Бібліотечний вісник. – 2006. – № 6. – С. 14–17.

Чотири і більше 3. Регіональні особливості смертності населення авторів України / Л. А. Чепелевська [та ін.] // Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України. – 2007. – № 1. – С. 25–29.

ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ

Електронний ресурс локального доступу (на компактдиску CD, DVD)

1. Богомольний Б. Р. Медицина екстремальних ситуацій [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. мед. вузів III–IV рівнів акредитації / Б. Р. Богомольний, В. В. Кононенко, П. М. Чуєв. – 80 Min / 700 MB. – Одеса : Одес. мед. ун-т, 2003. – (Бібліотека студента-медика) – 1 електрон. опт. диск (CDROM). – Систем. вимоги: Pentium ; 32 Mb RAM ; Windows 95, 98, 2000, XP ; MS Word 97-2000. – Назва з контейнера.

Електронні ресурси віддаленого доступу. Опис сайту в цілому

1. Национальный информационно-библиотечный центр «ЛИБНЕТ» [Электронный ресурс] / М-во культуры РФ, Рос. гос. б-ка, Рос. нац. б-ка. – М. : Центр «ЛИБНЕТ», 2004. – Режим доступа: <http://www.nilc.ru/>, для доступа к информ. ресурсам требуется авторизация. – Назва з екрану.

Опис електронного видання (журналу, книги, розміщених в Інтернет)

1. Український пульмонологічний журнал. – 2008. – № 2. – Режим доступу до журн.: <http://www.ifp.kiev.ua/doc/journals/upj/08/pdf08-2/72.pdf> (16.05.09). – Назва з екрану.

Опис частини електронного видання (сторінки, статті із журналу, книги, розміщених в Інтернет)

1. Нові вимоги до оформлення бібліографічного опису літературних джерел [Електронний ресурс] // Український пульмонологічний журнал. – 2008. – № 2. – С. 72. – Режим доступу до журн.: <http://www.ifp.kiev.ua/doc/journals/upj/08/pdf08-2/72.pdf> (16.05.09). – Назва з екрану.

Опис частини сайту (інформації, розміщеної на одній із сторінок сайту)

3. ГОСТ 7.82–2001. Библиографическая запись. Библиографическое описание электронных ресурсов. Общин требования и правила составления [Електронний ресурс] // Нормативная база ГСНТИ : [сайт] / НТЦ «Информрегистр». – М. : ГСНТИ, 1998. – Режим доступа: http://www.gsntinorms.ru/norms/common/doc.asp?0&/norms/stands/7_82.htm (16.05.2009). – Загл. с экрана. – Сайт обновлен 3 декабря 2004 г.

ЛІТЕРАТУРА, РЕКОМЕНДОВАНА СТУДЕНТАМ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

1. *Ятель Г. П.* Наука і університетська освіта: навчально-методичний посібник для магістрантів та аспірантів технічних спеціальних вищих навчальних закладів. – К.: КНУБА, 2002.
2. *Льченко О. М.* Англійська мова для науковців. – К., 1996.
3. *Михельсон Т. Н., Успенская П. В.* Как писать по-английски научные статьи, рефераты и рецензии. – СПб., 1995.
3. *Рейман Е. А., Константинова Н. А.* Обороты речи английской обзорной научной статьи. – Л., 1978.
4. *Справочник участника международных конференций (английский язык) / Сост. Рязинкина Н. М. и др.* – М.: Наука, 1985.
5. *Виколова С. В.* Научная дискуссия: справочник участника международных научных конференций. Английский язык. – Минск. Наука і тэхніка, 1992.
6. *Ерёмин С. В.* Science club. Third meeting: Учебное пособие по английскому языку для студентов и аспирантов. – Саратов, 2001.
7. *Лебенюк В. М., Степанова І. С., Хоменко Н. П.* Навчальний посібник з розвитку навичок читання та усного реферування текстів суспільно-політичного характеру. – Вінниця: ВДГУ, 2002.
8. *Смирнова Л. Н.* Курс английского языка для научных работников. – Л.: Наука, 1990.
9. *Шпак В. К.* та ін. Англійська мова для аспірантів та наукових співробітників. – Черкаси, 2001.

ВИКОРИСТАНА ЛІТЕРАТУРА

1. *Ворначев А.О.* Англійська мова. Методичні рекомендації щодо підготовки до складання вступного іспиту до аспірантури з англійської мови / А.О. Ворначев. – К.: ДЕТУТ, 2013. – 123 с.
2. *Ворначев А.О.* Англійська мова. Методичні рекомендації щодо проведення практичних занять і самостійної підготовки до складання кандидатського іспиту з англійської мови. Для аспірантів денної і заочної форм навчання усіх спеціальностей / А.О. Ворначев. – К.: ДЕТУТ, 2014. – 111 с.
3. *О. Shevchenko, О. Nozhovnik* Writing an article for a foreign scientific journal: A Guidebook for Lecturers, Professors and Scholars (Англомовні методичні рекомендації «Написання статті для наукового закордонного видання») / Ольга Шевченко, Олег Ножовнік. – К.: КНЕУ, 2013. – 63 с.
4. *Ісаєнко С.А., Ільїна О.В.* Навчально-методичний посібник для самостійної роботи з розвитку граматичної компетенції (вираження дії теперішнього, минулого та майбутнього часу в англійській мові) для студентів першого курсу денної форми навчання спеціальності «Організація перевезень і управління на залізничному транспорті» / Ісаєнко С.А., Ільїна О.В. – К.: ДЕТУТ, 2008. – 192 с.
5. *Ісаєнко С.А.* Англійська мова наукового спілкування: Контрольна робота. Методичні рекомендації щодо виконання контрольної роботи і самостійного опрацювання матеріалу. Для студентів безвідривної форми навчання ОКР «Магістр» усіх спеціальностей / С.А. Ісаєнко. – К.: ДЕТУТ, 2013. – 37 с.
6. *Цветкова А.В.* Англійська мова. Основи наукового спілкування для підготовки практичних занять та самостійного опрацювання матеріалів для магістрів денної форми навчання спеціальності «Організація перевезень і управління на транспорті»: Методичні рекомендації / Цветкова А.В. – К.: КУЕТТ, 2006. – 60 с.

Навчальне видання

Світлана Анатоліївна Ісаєнко
Андрій Олександрович Ворначев

АНГЛІЙСЬКА МОВА НАУКОВОГО СПІЛКУВАННЯ

Методичні рекомендації щодо проведення практичних занять і самостійного опрацювання навчального матеріалу. Для студентів освітнього ступеня «Магістр» усіх спеціальностей денної форми навчання

У авторській редакції

Відповідальна за випуск

С.А. Ісаєнко

Підписано до друку 05.12.2014 р. Формат паперу 60x84/16, папір офсетний, спосіб друку – ризографія. Зам.226/14.

Надруковано в Редакційно-видавничому відділі Державного економіко-технологічного університету транспорту
Свідоцтво про реєстрацію Серія ДК № 3079 від 27.12.07 р.
03049, м. Київ - 49, вул. Миколи Лукашевича, 19